

विरुवा गाउँपालिका

आ.व. ०७४/७५ को वार्षिक योजना

गाउँ सभाबाट पारित मिति: २०७४/०३/३०

विरुवा गाउँपालिका
स्याङ्जा जिल्ला
४ नं. प्रदेश
नेपाल

विषय सूची

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम	2
बजेट बक्तव्य.....	7
गाउँ सभाका निर्णयहरू:.....	12
अनुसूची - १: कूल बजेट म्याट्रिक्स	13
अनुसूची - २: आगामी आ.व. का लागि करका दरहरू.....	14
अनुसूची - ३ : सिफारिस दस्तुर.....	25
अनुसूची- ४: आन्तरिक श्रोत प्रक्षेपण.....	28
अनुसूची - ५ : चालू खर्च अनुमान	29
अनुसूची - ६ : वडास्तरीय योजना तथा कार्यक्रमहरू	31
वडा नं. १ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू	31
वडा नं. २ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू	32
वडा नं. ३ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू	33
वडा नं. ४ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू	33
वडा नं. ५ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू	34
वडा नं. ६ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू	35
वडा नं. ७ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू	36
वडा नं. ८ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू	37
अनुसूची - ७: थप योजना तथा कार्यक्रमहरू.....	39
अनुसूची- ८: प्रदेश तथा केन्द्रमा सिफारिस गरी पठाउने योजनाहरू	41
बिरुवा गाउँपालिका १ नं. वडा	41
बिरुवा गाउँपालिका २ नं. वडा	42
बिरुवा गाउँपालिका ३ नं. वडा	42
बिरुवा गाउँपालिका ४ नं. वडा	43
बिरुवा गाउँपालिका ५ नं. वडा	43
बिरुवा गाउँपालिका ६ नं. वडा	43
बिरुवा गाउँपालिका ७ नं. वडा	44
बिरुवा गाउँपालिका ८ नं. वडा	45
अनुसूची- ९ : सशर्त अनुदान तर्फका योजना तथा कार्यक्रमहरू	47

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

विरुवा गाउँपालिकाको पहिलो गाउँसभा मिति: २०७३/०३/३० गते गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री चुनप्रसाद शर्माज्यूले प्रस्तुत गर्नु भएको आगामी आ.व. ०७४/७५ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

१. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था बहुलवाद, सामाजिक न्याय सहितको समानुपातिक समावेशी प्रतिनिधीमूलक शासन व्यवस्था, जनताको मौलिक हकको ग्यारेन्टी, नागरिक स्वतन्त्रता, धर्मनिरपेक्षता, आर्थिक समृद्धि, समानता, सामाजिक न्याय एवं सबै प्रकारका भेदभावको अन्त्यको निम्ति सात दशक देखि नेपाली जनताले पटक पटक गर्दै आएको एतिहासिक जनआन्दोलनमा ज्यान गुमाउनु भएका ज्ञात अज्ञात शहिदहरुप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण र उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु। यसका अतिरिक्त भर्खरै सम्पन्न विरुवा गाउँपालिकाको स्थानीय तह निर्वाचनका क्रममा चुनावी सभाको कार्यक्रममा सहभागी हुन जाँदै गर्दा जीप दुर्घटनामा परी विरुवा गाउँपालिका वडा नं. ४ ओरफ्टे, बाहुँ निवासी वर्ष ३३ का बेल बहादुर थापाले ज्यान गुमाउन पुग्न भएकोमा उहाँप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोक सन्तप्त परिवार जनमा समवेदना प्रकट गर्दछु। साथै घाईतेहरुको पूर्ण स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु।
२. विगत १५ वर्ष देखि जनप्रतिनिधी विहीन रहेको स्थानीय निकायलाई नेपालको संविधानको भावना अनुरूप संघीय संरचनामा रुपान्तरित गर्दै यहि २०७४ वैशाख ३१ गते सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचनमा विरुवा गाउँपालिकावासी मतदाताहरुले आफ्नो अमूल्य मतदान गरी हामी लाई विजयी गराउनु भएको छ। यसका लागि म उहाँहरु प्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दै हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।
३. इतिहास मै पहिलोपटक केन्द्रीकृत शासन प्रणालीको व्यवस्थालाई परित्याग गर्दै संघीय शासन प्रणालीमा प्रवेश गर्ने दिशातर्फ हामी अघि बढिरहेका छौं। हाम्रो लागि यो संघीय शासन प्रणाली अत्यन्त नयाँ पनि छ। तर यसलाई सफलताका साथ कार्यान्वयन गर्न सक्यौं भने वास्तविक लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको आधारशिलाको रुपमा स्थापित गर्दै आफ्नो गाउँ आफै बनाउन सफल हुनेछौं। जसको कारण सकारात्मक परिवर्तनको दिशामा अघि बढ्दै सुखी विरुवावासी समृद्ध विरुवा निर्माण गर्न सफल हुने विश्वास गर्दछौं। यसका लागि विरुवा गाउँपालिका भित्र रहेका सबै राजनीतिक दल, बौद्धिक व्यक्तित्व व्यवसायी संघ संस्थाहरु र आम जनसमुदायको तर्फबाट निरन्तर सहयोगको लागि अपिल गर्दछौं।
४. विरुवा गाउँपालिकाको समग्र उन्नति र प्रगतिको लागि आगामी आ.व. ०७४।०७५ का लागि प्रस्तावित नीति र कार्यक्रम देहाय अनुसार प्रस्ताव गर्दछु।

आर्थिक विकास

५. सरकारी, सहकारी र निजी ३ खम्बे आर्थिक नीति अवलम्बन गरिनेछ। ग्रामिण क्षेत्रको विकासको मेरुदण्ड कृषि नै रहेको हुँदा कृषि उत्पादन वृद्धि गर्नका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। वीउ उत्पादन क्षेत्र घोषण गरी वीउ उत्पादन कार्य शुरु गरिनेछ।
६. भू उपयोगको नीतिको आधारमा कृषिको आधुनिकीकरण तथा व्यवसायीकरण गर्दै प्रमुख बालीहरुको उत्पादनामा आत्मनिर्भर गराउन आर्थिक र सामाजिक रुपले पछि परेका कृषक केन्द्रीत कार्यक्रम संचालन गर्न सम्बन्धित निकाय र कृषकको सम्बन्ध जोडेर कृषिमा आत्मनिर्भर गराउने नीति लिइनेछ।
७. जमिनलाई बाँझो राख्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्दै कृषि भूमिमा पानी सिचाईमा लगानीको नीति अनुरूप कार्य गरिनेछ। उन्नत मल विउ र औजारमा अनुदानको नीति लिइनेछ। किसानबाट उत्पादित वस्तुको बजार व्यवस्थापन गर्नका लागि ८ वटै वडाहरुलाई क्रियाशिल गराइनेछ।

८. सहकारी क्षेत्रलाई आर्थिक समृद्धि जनताको जीवनस्तरमा वृद्धि कृषिको व्यवसायीकरण र रोजगारी अभिवृद्धिको माध्यमका रूपमा अगाडी बढाइनेछ ।
९. स्थानीय उद्योगी, व्यापारी, निर्माण व्यवसायीहरूको समन्वयमा विरुवा उद्योग वाणिज्य संघ इकाई गठन गरी स्वरोजगार कार्यक्रममा जोड दिँदै युवा जनशक्तिलाई स्थानीय क्षेत्रमा नै काम गर्ने वातावरण सिर्जना गर्ने नीति लिइनेछ । परम्परागत रूपमा संचालन गर्दै आईरहेका घरेलु उद्योगहरूलाई व्यवसायिक रूपमा संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१०. विरुवा गाउँपालिकालाई आत्म निर्भर बनाउनु तपाईं हाम्रो सबैको कर्तव्य हो । कानुनको अधिनमा रही एकीकृत सम्पत्ति कर, घरबहाल कर, व्यवसाय कर, सवारी साधन कर, निर्माण सामग्री कर, मनोरञ्जन कर, विज्ञापन कर आदि करहरूलाई कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
११. पर्यटन क्षेत्र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको मूल आधार बन्दै आएको सन्दर्भलाई मध्यनजर राख्दै विरुवा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक सबै प्राकृतिक सौन्दर्य युक्त स्थानहरूको खोजी गर्ने, पहिचान गर्ने र प्राथमिकताको आधारमा पर्यटन उद्योगको विकास गर्दै लगिनेछ ।

सामाजिक विकास

१२. स्वस्थ शिक्षित र सभ्य नागरिक तयार गर्नु हामी सबैको दायित्व हो । गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्यमा गाउँपालिकावासी सबैको पहुँच पुगोस भन्ने कुरामा ध्यान दिँदै सबै विद्यालयमा सूचना तथा संचार प्रविधिलाई अनिवार्य गर्ने, लाइब्रेरी स्थापना गर्ने, सामुदायिक विद्यालयको शिक्षालाई गुणस्तरीय, प्रतिस्पर्धी बनाउन प्रभावकारी अनुगमन र प्रतिफलमुखी जवाफदेहिताको वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।
१३. गाउँपालिकाको एक मात्र क्याम्पस: विरुवा बहुमुखी क्याम्पसको भौतिक पूर्वाधार निर्माणको लागि आवश्यक योजना तयार गरी अघि बढाईने छ ।
१४. स्वास्थ्य सबैभन्दा ठूलो सम्पत्ति हो । स्तरीय स्वास्थ्य सेवा पाउनु प्रत्येक नागरीकको नैसर्गिक अधिकार हो: संविधान प्रदत्त मौलिक हक पनि हो । यसैलाई मध्येनजर गर्दै गाउँपालिका केन्द्रमा २५ शैयाको एक आधुनिक अस्पताल र प्रत्येक वडामा कम्तिमा एउटा स्वास्थ्य चौकी स्थापना गर्ने नीति लिइनेछ ।
१५. सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रमलाई सफल बनाउदै शिशु मृत्युदर न्यून गर्न स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउन प्रोत्साहन गरिनेछ । उपचारात्मक कार्य भन्दा निवारक र प्रवर्धनात्मक कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
१६. हाम्रो परिकल्पना समृद्ध विरुवा गाउँपालिका हुनेछ । व्यवस्थित र समृद्ध गाउँ निर्माणमा सेवाक्षेत्र भित्रका आर्थिक सामर्थ्यको पहिचान र परिचालनमा विशेष जोड दिँदै समाजमा पछि परेका वर्ग समुदायहरूलाई माथि उठाउने कार्यक्रम संचालनको नीति लिईनेछ । हरेक वडामा भौगोलिक अवस्थाको अध्ययन गरी एक नमूना वस्तीको परिकल्पना गरी वडा समितिले कार्य गर्नुपर्ने योजना बनाईने छ ।
१७. विरुवा गाउँपालिकाको पार्श्व चित्र Village Profile र स्रोत नक्शाङ्कन तयार गरी ६ महिना भित्र गुरुयोजना तयार गरिनेछ । जसमा अल्पकालिन, मध्यकालिन र दीर्घकालिन गरी आवधिक योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
१८. स्वच्छ खानेपानी पाउनु प्रत्येक नागरिकको हक हुनेछ । सोही अनुसार व्यवस्थापकीय जिम्मेवारी गाउँपालिकाको सम्झी स्थानीय स्तरमा भएका पानी मुलको खोज गर्ने, संरक्षण गर्ने र एक घर एक धारा, एक घर एक शौचालयको नीति लिई सोही अनुरूप कार्य गरिनेछ ।
१९. हरेक टोलमा टोल विकास समिति गठन गरी टोल विकास, वातावरणीय सरसफाई, सामाजिक समावेशीकरण लगायत विविध कार्यमा सक्रिय बनाउने नीति लिईनेछ । साथै विकास निर्माण कार्यक्रमलाई द्रुत गतिमा अघि बढाउन साझेदारी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२०. खेलप्रमी युवाहरुलाई सक्षम खेलाडी, प्रतिस्पर्धी खेलकूद द्वारा शारीरिक, मानसिक र सामाजिक रुपमा तन्दुरुस्त राख्न, सामुहिक भावनाको विकास गर्न र अनुशासित जीवनको विकास गर्ने उद्देश्य राखी खेलप्रेमीले भागलिन सक्ने गरी रङ्गशाला, खेल मैदान र पार्कहरु निर्माण गर्दै लग्ने नीति लिईनेछ । भलिवल खेललाई राष्ट्रिय खेलको रुपमा अघि बढाईएको हुँदा उक्त खेललाई प्रोत्साहन गर्नका लागि एक टोल, एक भलिवल खेल मैदान निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ । सामाजिक रुपान्तरणको आन्दोलनका प्रमुख व्यक्तित्वहरु पुष्पलाल श्रेष्ठ र मदन भण्डारी को स्मृतिमा स्थापना गरिएको यसै गाउँपालिका बाड नं ८ मेथाभुरुङ्ग स्थित २५ रोपनी क्षेत्रफलमा पुष्पमदन खेल मैदानलाई प्राथमिकतामा राखी अन्तर राष्ट्रिय खेलहरु संचालन गर्न सक्ने गरी रंगशाला निर्माणको लागि कार्यक्रम अघि बढाईनेछ ।
२१. सबै जाती, भाषा , धर्म, संस्कृतिको संरक्षण र सम्बर्धन गर्दै धार्मिक सहिष्णुतालाई बलियो बनाउँदै आ आफ्नो पहिचान कायम राख्न सहयोग गरिनेछ ।
२२. लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणलाई ध्यानमा राख्दै समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने, समाजमा रहेका सबै प्रकारका विभेदहरुलाई अन्त्य गर्ने नीति लिईनेछ ।
२३. जेष्ठ नागरिक हामी सबैका प्रेरणाका श्रोत हुन् । उहाँहरुको मान मर्यादा र सम्मान गर्नु हामी सबैको कर्तव्य हो । उपयुक्त स्थानहरुमा जेष्ठ नागरिक आवास गृह, पार्क, वाचनालय आदि निर्माण गरी उहाँहरुलाई विश्राम, मनोरञ्जन र निःशुल्क आवासको सुविधा उपलब्ध गराउने नीति लिईनेछ ।
२४. महिला शशक्तिकरण एवं महिला सहभागितामा वृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरु संचालनमा विशेष जोड दिईनेछ ।

पूर्वाधार विकास

२५. महाविनाशकारी भूकम्पबाट कतिपय नागरिकहरुको घरहरु क्षति हुन पुगेका छन् । तिनको पुनर्निर्माणको काम बाँकी नै छ । पुनर्निर्माण प्राधिकरणसँग समन्वय गरी भूकम्पबाट प्रभावित परिवारलाई पुनः स्थापित गरिने छ । स्थानीय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन कोष खडा गरी भविष्यमा हुन सक्ने भवितव्यलाई व्यवस्थापन गर्ने नीति लिईनेछ ।
२६. स्थानीय तहको सडकको मापदण्ड तय गरी गाउँपालिका भित्रका सबै टोल बस्तीमा सडक संजाल निर्माण गर्न विशेष जोड दिईनेछ । प्रदेश र स्थानीय तहसम्म आउने जाने मुख्य सडक हरूलाई कालोपत्रे गर्दै लगिनेछ ।
२७. राष्ट्रिय गौरवको रुपमा रहेको ज्याग्दी खोला करीडोर विरुवा गाउँपालिका भएर गएको विदितै छ । यसलाई आवश्यक बजेट सहित समयमा नै सम्पन्न गर्न केन्द्रमा विशेष पहल गरिनेछ । ज्याग्दी खोला करीडोरसंग जोडिएका मुख्य सडकहरु समेतलाई केन्द्रीय योजनामा समावेश गर्न सम्बन्धित निकायमा पहल गर्ने नीति लिईनेछ । सबै वडाहरुबाट गाउँपालिका केन्द्रसम्म नजोडिएका सडकहरुलाई यसै वर्ष जोड्ने र जोडिएका सडकहरुको स्तरोन्नती गर्दै लग्ने नीति लिईनेछ । बास्तरा खोला- राउसेघाट पक्कीपुल, म्याङखोला- आम्बोट पक्कीपुल र स्याङ्दी खोला, गैरीबाट मोटर पुल चिन्नेवास पक्की पुल निर्माणको लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
२८. कृषि भूमिमा पानी सिँचाईमा लगानी भन्ने अवधारणा अनुरूप गाउँपालिका भित्रका खेतीयोग्य जमिनहरुमा सिँचाईको प्रबन्ध मिलाउने नीति लिईनेछ ।
२९. दीगो र पर्यावरण मैत्री विकास, हरियाली युक्त बस्ती र सुरक्षित आवास भन्ने कार्यक्रमलाई आत्मसाथ गर्दै गाउँपालिका सदरमुकाम लगायत सबै वडामा रहेका आवासयोग्य स्थानहरुमा एकीकृत बस्ती विकासको कार्यक्रमलाई अघि बढाउँदै साना शहरको रुपमा विकास गर्ने नीति लिईनेछ । यसरी बस्ती विकास गर्दै गर्दा जैविक विविधताको संरक्षण, जलवायु प्रणालीलाई सन्तुलित र प्राकृतिक स्रोतहरुको दीगो व्यवस्थापनका लागि स्थानीय समुदायलाई परिचालित गरिनेछ ।

३०. भूकम्प सुरक्षित आवास निर्माण गर्नका लागि स्थानीय कालिगढहरुलाई तालिमको व्यवस्था मिलाउनुका साथै घर निर्माण गर्नुपूर्व नक्सा पास गरी गाउँपालिकाबाट स्वीकृत गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
३१. स्थानीय ज्याग्दीखोलामा बग्ने पानीको स्थायी बहावको अध्ययन गरिनेछ । संभाव्यताका आधारमा भविष्यमा घरघरमा विजुली जनजनमा शेयरको नीति अनुरूप जनताको साझेदारीमा विद्युत उत्पादन गर्ने कार्यक्रमलाई अघि बढाइनेछ ।
३२. गाउँपालिका भित्रका सबै बस्तीहरुमा सूचना तथा संचार र प्रविधिको पहुँच पु-याउन आवश्यक प्रबन्ध मिलाउनु साथै सामुदायिक रेडियो संचालनका लागि पहल गरिनेछ । जसमा स्थानीय व्यापारी उद्योगी र जनताको संयुक्त लगानीलाई प्रथामिकता दिइनेछ ।
३३. विरुवा गाउँपालिका भित्रका अधिकांश घरधुरीमा सामुदायिक ग्रामीण विधुत उपभोक्ता समितिद्वारा विद्युतीकरण भएको छ । यसलाई एकीकृत गरी एउटै समिति मातहात लाने प्रयास गरिनेछ । भरपर्दो र विश्वसनीय सेवा उपलब्ध गराउन आवश्यक व्यवस्थापकीय एवम् प्राविधिक पक्षमा सुधार गरिनेछ । काठका पोलहरु विस्थापित गरी क्रमशः स्टील पोलहरु राख्ने नीति लिइनेछ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन:

३४. महत्वपूर्ण वनस्पति, जडीबुटी र अन्य पैदावर विस्तारमा जोड दिइनेछ । वनलाई वातावरण एवम् जलवायु मैत्री पूर्वाधारको रूपमा अगाडी बढाउँदै वन संरक्षणको नीति लिइनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सीमसार र जलाधार क्षेत्रको संरक्षण गर्ने, वगैँचा, वृक्षारोपण, हरियाली प्रवर्धन र सार्वजनिक सौन्दर्य अभिवृद्धि हुने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३५. स्थानीय नदी, खोला, पोखरी, ताल तलैया, धार्मिक स्थल, खानेपानीको मुहान, खुला क्षेत्र, सडक, टोल वा अन्य सार्वजनिक क्षेत्रहरुमा सफाई सुनिश्चित गरिनेछ । जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण गर्नका लागि आवश्यक कार्यहरु थालनी गरिनेछ ।
३६. प्राकृतिक विपद् बाट हुने भौतिक तथा मानवीय क्षति न्यूनीकरण गर्न आवश्यक कार्यहरु गरिनेछ ।

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

३७. यस गाउँपालिका तहमा आधुनिक र साधनश्रोत सम्पन्न सूचना तथा अभिलेख केन्द्र स्थापना गरिनेछ । स्थानीय तहका सबै सूचनाहरु अनलाइन मार्फत् राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा प्रवाहित गरी ग्रामिण पर्यटन विकासमा सहयोग पु-याउनेछ । यो कार्यक्रमलाई बढा तहसम्म विस्तार गरिनेछ । सबै विद्यालय, प्रशासनिक भवन, सभा भवन, स्वास्थ्य चौकी, सुरक्षा निकाय र सेवाकेन्द्रहरुमा निःशुल्क इन्टरनेट सेवा उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ ।
३८. पारदर्शिता, जवाफदेहिता, जनमुखी र मुस्कान सहितको सार्वजनिक सेवा प्रवाहका निम्ति कर्मचारी व्यवस्थापन एवम् क्षमता अभिवृद्धिमा विशेष जोड दिइनेछ ।
३९. गाउँपालिका भित्र रहेका सबै सरकारी तथा गैरसरकारी संघ-संस्थाहरुको तथ्याङ्क संकलन गरी तिनको क्षमता अभिवृद्धि गर्नका लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने र सामाजिक विकास कार्यमा लाग्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
४०. संविधानमा व्यवस्था भए बमोजिम गाउँपालिकाका निर्वाचित उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा न्यायीक समिति गठन गरिनेछ । न्यायिक समितिद्वारा गरीब, असहाय तथा पिछडिएका समुदायका व्यक्तिहरुको न्यायमा सहज पहुँच पु-याउन निःशुल्क कानूनी परामर्श तथा सहयोगको व्यवस्था गरिनेछ । समाजमा अनावश्यक रूपमा मुद्दा मामिला गर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहन गरिनेछ ।

४१. स्थानीय तहको प्रशासनिक संरचना, न्यूनतम दरबन्दी संख्या र कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था गरी १ महिना भित्र समायोजनको प्रकृया पूरा गरिने छ ।
४२. राष्ट्रिय एकता र भौगोलिक अखण्डतामा आँच पु-याउन सक्ने कुनैपनि विभाजनकारी र विखण्डनकारी क्रियाकलापलाई कानूनको दायरामा ल्याईनेछ । जनतामा देशभक्ति र राष्ट्रिय हितको चेतना फैलाउँदै राष्ट्रिय स्वाधिनता र स्वाभिमानको रक्षा गरिनेछ ।
४३. अन्तमा, आ.व. २०७४/७५ का लागि यस विरुवा गाउँपालिकाको तर्फबाट पेश गरिएको नीति तथा कार्यक्रम माथि छलफल गरी केही अपूर्ण भएको भए महत्वपूर्ण सुझाव सहित पारित गरिदिनुहुन अनुरोध गर्दछु ।

धन्यवाद । जय विरुवा गाउँपालिका ।

प्रस्तुतकर्ता:
चुनप्रसाद शर्मा
अध्यक्ष
विरुवा गाउँपालिका स्याङ्जा ।

बजेट बक्तव्य

विरुवा गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष श्री देवीकुमारी थापा ज्यूले २०७४/०३/३० गते गाउँपालिकाको प्रथम गाउँ सभामा दिनुभएको बजेट बक्तव्य

यस सभाका अध्यक्ष ज्यू,
सभाका सदस्यज्यूहरू,
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयका कार्यकारी अधिकृत लगायत अन्य राष्ट्रसेवक कर्मचारी मित्रहरू ।

यस विरुवा गाउँपालिकाको पहिलो गाउँ सभामा आगामी आर्थिक वर्ष ०७४/७५ को लागि बजेट प्रस्तुत गर्नु पाउँदा आफूलाई गौरवान्वित ठानेको छु । स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात यस गाउँपालिकाको गाउँ सभाका लागि निर्वाचित भई आउनु भएका तपाईं सबै गाउँ सभाका सदस्यहरूलाई हार्दिक वधाई ज्ञापन गर्दै सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

सर्वप्रथम त प्रजातन्त्र प्राप्ति तथा लोकतन्त्रको लागि भएका विभिन्न ऐतिहासिक जनआन्दोलनहरूमा ज्यानको आहुती दिने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहीदहरूप्रति हार्दिक श्रद्धान्जली व्यक्त गर्दछु । सहीदहरूको सपना पूरा गर्न तपाईं हामी सबैलाई प्रेरणा मिलोस्, यहि कामना समेत गर्न चाहन्छु ।

अध्यक्ष महोदय,

४ नं. प्रदेशमा अवस्थित यस विरुवा गाउँपालिका प्राकृतिक श्रोत साधनले भरिपूर्ण रहेको छ । उपलब्ध साधन श्रोतको प्रभावकारी रूपमा उपयोग गर्न सक्ने हो भने केहि वर्षहरूमा यस गाउँपालिकालाई एक समृद्ध गाउँपालिका बनाउन सकिने प्रशस्त सम्भावनाहरू रहेका छन् । यसका लागि गाउँपालिका अन्तर्गत क्रियाशिल सम्पूर्ण राजनीतिक दल तथा आम सर्वसाधारण लगायत सबै सरोकारवालाहरूको ध्यान जान जरूरी रहेको कुरा यसै सभा मार्फत अनुरोध गर्न चाहन्छु ।

लामो समयसम्म स्थानीय निकायहरू निर्वाचित जनप्रतिनिधीविहीन रहेको कुरा सबैमा विदितै छ । संविधानसभाबाट नेपालको संविधान जारी भै स्थानीय तहहरू स्थापना भए पश्चात सबैको ध्यान स्थानीय तहहरूमा केन्द्रीत भई रहेको छ । राज्यको ठूलो लगानी अव स्थानीय तहहरूमा विनियोजित भएको छ । जनअपेक्षा पनि हवातै बढेको छ । यस परिस्थितिमा गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू अझै बढी जिम्मेवार र संवेदनशिल हुन जरूरी भएको छ ।

स्थानीय तहहरू संघीय संघीय सरकारको अनुदान रकममा मात्र भर परेर सबै जनअपेक्षा र आवश्यकता बमोजिमको विकास निर्माण गर्न सकिदैन । यसका लागि आन्तरिक श्रोतहरूको अभिवृद्धि अपरिहार्य हुन आउँछ । जनताको करबाट जनताकै विकास निर्माणलाई अगाडि बढाउनु पर्ने हुन्छ । यसका लागि राजश्व संकलनका क्षेत्रहरू पहिचान गरी करका दायराहरूलाई समयसापेक्ष बढाउँदै लैजानु पर्ने जरूरी भएको छ । यसमा सबैको ध्यान जानेछ भन्ने मैले अपेक्षा गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

अव म चालू आर्थिक वर्षमा यस गाउँपालिका अन्तर्गत कार्यान्वयन भएका विकास निर्माणका योजना तथा कार्यक्रमहरूको संक्षिप्त विवेचना गर्न चाहन्छु । नेपाल सरकारको मिति २०७३ साल फाल्गुण २७ गतेको निर्णय अनुसार कार्यान्वयनमा आएको विरुवा गाउँपालिकाले तत्पश्चात यस क्षेत्र अन्तर्गतका साविकका गाउँ विकास समितिका कार्यान्वयन हुन बाँकी योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई कार्यान्वयनमा ल्यायो । यसै वर्षको बैशाख ३१ गतेको स्थानीय तहको निर्वाचनसम्म सबैको ध्यान निर्वाचन तर्फनै केन्द्रीत रह्यो । सो अवधिसम्म अधिकाधिक योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा आउन सकेका थिएनन् । तत्पश्चात वर्षा यामको शुरुवात संगै आर्थिक वर्षको अन्तिम समय समेत रहेकाले योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई अपेक्षाकृत रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन सकिएन । योजना तथा कार्यक्रमहरू अपेक्षाकृत रूपमा कार्यान्वयन हुन नसकेको कुरा यथार्थ हो । आउँदा दिनहरूमा यस्ता कमी कमजोरीहरूलाई न्यूनीकरण गर्दै अगाडि बढ्नुपर्ने अपरिहार्यता छ ।

मूलतः चालु आर्थिक वर्षको योजना कार्यान्वयनमा देहाय बमोजिमका व्यवधानहरू रहन गएः

- आर्थिक वर्षको अन्तिम महिनाहरूमा मात्र विकास निर्माणको काम शुरू हुनु,
- गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा दरबन्दी बमोजिमका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति नहुनु,
- प्राविधिक जनशक्तिको अभाव,
- कर्मचारीको अभावमा प्रभावकारी अनुगमन मूल्यांकन गर्न नसक्नु,
- आयोजना व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धमा उपभोक्ता समितिहरू संवेदनशील नहुन, आदि ।

आउँदा दिनहरूमा उल्लिखित बमोजिमका कमीकमजोरीहरूको न्यूनीकरण गर्दै प्रभावकारी रूपमा आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको व्यवस्थापन गर्न जरूरी रहेको कुरा समेत यस गरिमामय सभामा पेश गर्न चाहन्छु ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको लागि योजना तथा कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गर्दा अपनाइएका मुख्य मुख्य विधिहरूको यहाँहरू समक्ष संक्षेपमा विवेचना गर्न चाहन्छु ।

नेपालको केन्द्रीकृत शासन व्यवस्थालाई संघीय शासन व्यवस्थामा रूपान्तरण गर्ने गरी नेपालको संविधान जारी भई लागू भएको हामीहरू सबैलाई विदितै छ । सोही शिलशिलामा स्थानीय तहहरूको निर्वाचन सम्पन्न भई सिंहदरबारको अधिकार स्थानीय सरकारहरूमा हस्तान्तरण भईरहेको विद्यमान अवस्था छ । स्थानीय सरकारहरूको गठन पश्चात यहि आषाढ महिनाभित्र स्थानीय सरकारहरूले आगामी आर्थिक वर्षका लागि नीति, योजना तथा कार्यक्रमरू आ-आफ्नो सभाबाट पारित गराउनु पर्ने कानूनी व्यवस्था रहेको छ ।

आगामी आर्थिक वर्षका लागि वस्तीस्तरबाट योजना तथा कार्यक्रमहरू तयार भई वडा समितिहरूले ती योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकीकरण गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा पठाउने व्यवस्था मिलाइएको छ । सो कार्य पूर्व गाउँपालिकाले संघीय सरकारबाट यस गाउँपालिकालाई आगामी आ.व. को लागि सिलिङ उपलब्ध गराएको थियो । उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा रहेको राजश्व परामर्श समितिबाट करका दरहरू सहित आगामी आर्थिक वर्षका लागि आन्तरिक आयको प्रक्षेपण भएको छ । श्रोत अनुमान समितिको आन्तरिक आय प्रक्षेपण तथा संघीय सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङको दायरामा रही गाउँपालिकाका अध्यक्षको संयोजकत्वमा रहेको श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले आगामी आर्थिक वर्षका लागि कूल सिलिङ निर्धारण गरेको छ । गाउँ कार्यपालिकामा बजेट निर्माणका लागि विभिन्न विषयगत समितिहरू तथा विषयगत क्षेत्र समूहहरूको गठन गरिएको छ । वडा स्तरबाट प्राथमिकीकरण गरि पठाएका योजनाहरूलाई कार्यपालिका अन्तर्गतका विभिन्न समितिहरू तथा समूहहरूमा छलफल गरी गाउँकार्यपालिकाको बैठकबाट आगामी आर्थिक वर्षको लागि बजेट तर्जुमा गरी कार्यपालिकाको बैठकबाट पारित भई छलफलका लागि आजको यस सभामा पेश गरिएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्षका लागि योजना तथा कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गर्दा लिइएका आधारहरूलाई यस सभा समक्ष पेश गर्न चाहन्छु । आगामी आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को योजना तथा कार्यक्रमहरू तयार गर्दा निम्नानुसार बमोजिमका आधारहरू लिइएको छ ।

- नेपालको संविधान
- चालू त्रिवर्षीय योजना
- नेपाल सरकारले विभिन्न समयमा गरेका निर्णयहरू
- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालयले बजेट तर्जुमा सम्बन्धमा जारी गरेका निर्देशिकाहरू तथा निर्णयहरू
- स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४
- स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र नियमावली, २०५६ को प्रासांगिक विषयहरू
- बजेट तर्जुमा सम्बन्धमा विरुवा गाउँपालिकाबाट जारी भएको दिग्दर्शन

अव म चालू आर्थिक वर्ष समाप्ति हुनै लाग्दा चालू आर्थिक वर्षको संशोधित खर्च विवरण पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु । चालू आर्थिक वर्षमा हामीलाई साविकका विरुवा अर्चले, मनकामना, चिन्नेबास, ओरष्टे, राङ्ग्भाङ्ग र किचनाश गा.वि.स. हरूको कूल रु. २ करोड ४६ लाख ३७ हजार ९९० बजेट दायित्व सरी आएको हो । जसमा चालू खर्च तर्फ कूल: ३० लाख ३१ हजार ७९३ र पूँजीगत खर्च तर्फ कूल: २ करोड ०५ लाख १३ हजार ९४२ रहेको छ । सो बजेट रकममा यस वर्ष चालू खर्च रु ३० लाख २८ हजार ८४७ र पूँजीगत तर्फ रु. १ करोड ९३ लाख ४६ हजार २८१ खर्च भई जम्मा रकम रु २ करोड २३ लाख ७५ हजार १२८ खर्च हुने संशोधित अनुमान रहेको छ । उल्लिखित बजेटमध्ये खर्च हुन नसकेको बजेट फ्रिज गरी नेपाल सरकारको सर्वसंचित कोषमा जम्मा हुने व्यवस्था मिलाईएको छ ।

नेपाल सरकारबाट स्थानीय तहहरूको गठन पश्चात प्रत्येक स्थानीय तहहरूलाई चालू आर्थिक वर्षमै कूल १ करोड रकम अनुदान उपलब्ध भएको थियो । सो रकम मध्ये रु. २० लाख चालू खर्च तर्फ र ८० लाख पूँजीगत तर्फ खर्च गर्ने अख्तियारी प्राप्त भएको छ । चालू खर्च तर्फको रकम विरुवा गाउँ कार्यपालिकाका कर्मचारीहरूको तलब, भत्ता तथा अन्तरगतका कार्यालयहरूको कार्यालय सञ्चालन र पूँजीगत तर्फको रकम गाउँपालिका कार्यालय र वडा कार्यालयहरूको समेत भौतिक संरचना व्यवस्थापनमा खर्च गरिनेछ । यो रकम नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको निर्णय बमोजिम असार मसान्तसम्ममा खर्च गरिसकनु पर्ने अन्यथा फ्रिज गर्नुपर्ने बाध्यतात्मक प्रावधान छैन । उक्त अनुदान रकमको पछिल्लो किस्ता रु. ४८ लाखको अख्तियारी केही दिन अघि मात्र प्राप्त हुन आएको छ । कूल रकम १ करोड मध्ये आगामी कार्तिक मसान्त सम्ममा चालू खर्च तर्फ रु. २० लाख र पूँजीगत तर्फ वडा कार्यालयहरू समेतमा भौतिक संरचना व्यवस्थापनमा रु. ८० लाख खर्च हुने संशोधित अनुमान छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अव म यस गरिमामय सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को लागि अनुमानित बजेट पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु । आगामी आर्थिक वर्षको लागि अनुमानित कूल बजेट रु. २७ करोड ८२ लाख ८१ हजार खर्च हुने प्रारम्भिक अनुमान छ । जस मध्ये संघीय सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अन्तर्गत प्राप्त १४ करोड २ लाख ५९ हजार, संघीय सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान तर्फ कूल १२ करोड ७८ लाख ६४ हजार र आन्तरिक आयश्रोत तर्फ १ करोड १ लाख ५८ हजार अनुमान गरिएको छ । झट्ट हेर्दा आन्तरिक आयश्रोतको प्रक्षेपण केही महत्वाकांक्षी देखिएतापनि यसलाई सार्थक बनाउन सबै गाउँपालिकाबासी लाई हार्दिक अनुरोध गर्दछु । आन्तरिक आयश्रोत तर्फका करका दरहरू छुट्टै अनुसूचीमा प्रस्तुत गरेको छु ।

आगामी आर्थिक वर्षका लागि चालू खर्च तर्फ कूल ४ करोड १२ लाख ६७ हजार ५०० प्रस्ताव गरेको छु । यस मध्येबाट गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूको तलब भत्ता तथा कार्यालय सञ्चालन खर्च प्रस्ताव गरिएको छ । चालू खर्च तर्फ नै निर्वाचित जनप्रतिनिधीहरूको लागि तलब भत्ता समेत प्रस्ताव गरिएको छ । आगामी आर्थिक वर्षमा सबै उपभोक्ता समितिहरूको लागि तालिम उपलब्ध गराइने छ । जसबाट हालका दिनहरूमा देखिएको आयोजना व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्यौलको अन्त्य तथा भुक्तानी प्रकृत्यामा सबै उपभोक्ता समितिहरूलाई सहजता पैदा हुनेछ । आगामी आर्थिक वर्षमा सबै वडा कार्यालयहरूलाई सूचना मैत्री बनाइनेछ । सबै वडा कार्यालयहरूमा इमेल इन्टरनेटको प्रबन्ध गरिनेछ । स्थानीय तहहरूबीचको अनुभव आदान प्रदान गर्नको लागि पदाधिकारीहरू समेत कार्यरत कर्मचारीहरूलाई अध्ययन भ्रमणको अवसर प्रदान गरिनेछ । यसले गर्दा स्थानीय तहहरू बीचको हार्दिकता तथा सेवा प्रवाहमा समानता पैदा हुनेछ ।

आगामी आर्थिक वर्षका लागि कूल पूँजीगत खर्च रु. २३ करोड ७० लाख १३ हजार ५०० प्रस्ताव गरिएको छ । स्थानीय तहहरूको कार्यान्वयन पश्चात जनताहरूमा धेरै अपेक्षाहरू बढेर आएका छन् । वस्ती बस्तीमा स्थानीय तहको अनुभूति पु-याउनु छ । त्यसैले आगामी आर्थिक वर्षका लागि हरेक वडाहरूमा रु. ५० लाख सम्मको श्रोत सुनिश्चितता गरी सोही वडा अन्तर्गतबाट जनताहरूले प्रस्ताव गरी पठाइएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई हुबहु प्रस्ताव गरिएको छ । वडा स्तरबाट प्राथमिकीकरण गरी आएका आयोजनाहरूमा कूल ४ करोड खर्च हुने प्रारम्भिक अनुमान छ । वडास्तरबाट छनौट भई आएका अन्य योजनाहरूलाई श्रोतले भ्याएसम्म कार्यपालिकाको बैठकबाट थप बजेट विनियोजन गरिएको छ । जनताका सबै अपेक्षाहरूलाई एकै

वर्षका सम्पूर्ण रूपमा संवोधन गर्न गठिन हुने भएकाले जनस्तरबाट छनौट भई आएका तर आगामी आर्थिक वर्षका लागि बजेट विनियोजन हुन नसकेका योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकताका आधारमा प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारमा सिफारिस साथ पठाउने व्यवस्था मिलाईएको छ । प्रत्येकवडा स्तरबाट ५० लाखको सिलिङमा सिफारिस भई आएका योजनाहरूको नामावली अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

यस गाउँपालिका मुलतः कृषि प्रधान नै हो । कृषिमा जति लगानी बढाउन सकिन्छ, उतीनै जनताले प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने मौका पाउँदछन् । आगामी आर्थिक वर्षमा यस विरुवा गाउँपालिकाको कृषि सम्भाव्यता सम्बन्धी विस्तृत अध्ययन गरिनेछः जसका लागि १५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । कृषि प्राविधिकहरूको सघन संलग्नतामा हुने अध्ययनले यस गाउँपालिकाको कृषि सम्भाव्यताको विविधिकरण सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन उपलब्ध हुनेछ । सोही अध्ययन प्रतिवेदनका आधारमा आगामी आर्थिक वर्षदेखि नै लगानी अभिवृद्धि गर्दै लगिनेछ । आगामी वर्षका लागि कृषि प्रवर्धन कार्यक्रम अन्तर्गत रु. ६० लाखको छुट्टै बजेट समेत प्रस्ताव गरिएको छ । गाउँपालिका भित्र ठूला ठूला पोखरीहरू निर्माण गरिनेछ । जसबाट कृषि क्षेत्रलाई टेवा पुगुको साथै जैविक विविधताको संरक्षण तथा पोखरी मुनीका मूलहरूको संरक्षण हुनेछ । पोखरी निर्माणमा १६ लाख बजेट व्यवस्था गरिएको छ । मनकामना क्षेत्र तथा राङ्गभाङ क्षेत्रको उच्च पहाडी क्षेत्रहरूमा सम्भाव्यता अध्ययन गरी वर्षाको पानी संकलन गर्ने पोखरीहरू निर्माण गर्ने कार्यक्रम अघी बढाइनेछ । जसका लागि आन्तरिक श्रोत तर्फबाट बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।

गाउँपालिकाको विस्तृत पार्श्व चित्र Village Profile निर्माण गर्न ५ लाख बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । आगामी आर्थिक वर्षदेखि विरुवा बजारमा व्यवस्थित वस्ती विकास योजना प्रारम्भ गरिनेछ । यसका लागि छुट्टै प्राविधिकहरूको टोलीले अध्ययन गरी विरुवा बजार Town Planning योजना तयार गर्नेछः यसका लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ । विरुवा बजारको फोहोर व्यवस्थापनको लागि आवश्यक बजेटको प्रवन्ध मिलाइएको छ ।

गाउँ कार्यपालिकाको पहिलो बैठकबाट उद्घोष भए बमोजिम विरुवा गाउँपालिकाको केन्द्रबाट सबै वडा कार्यालयहरूलाई सहज सडक सञ्जालमा आवद्ध गर्ने निर्णयको थालनी आगामी आर्थिक वर्षबाटै गरिने छ । जसअनुसार आगामी आर्थिक वर्षमा ती सडकहरूलाई बजेटको प्रवन्ध मिलाइएको छ । राङ्गभाङ- विरुवा खण्डको लागि वडा स्तरबाट प्रस्ताव भई आएको रकम समेत रु. ३० लाख, भन्ज्याङ- बाह्रूँ- विरुवा खण्डलाई रु. २० लाख र खुदी- घोप्ते- विरुवा सडकको लागि १० लाख बजेट प्रस्ताव गरिएको छ । राष्ट्रिय गौरवको योजना ज्याग्दी करीडोरलाई गाउँपालिका स्तरीय छुट्टै योजना अन्तर्गत रु १५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ । विरुवा गाउँपालिकाको विद्युत प्रभावकारी बनाउनको लागि आगामी वर्षमा रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

मनकामना मन्दिरको प्रवर्धन र विकास आजको अपरिहार्य आवश्यकता हो । यसको लागि मन्दिर व्यवस्थापन तथा सिँडी निर्माणलाई रु. १५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ । गाउँपालिका अन्तर्गत एक समपूरक कोष रहने छ । जसबाट लागत साझेदारीमा विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन हुनेछ । समपूरक कोषमा हालका लागि रु. ८० लाख प्रस्ताव गरिएको छ ।

यस गाउँपालिकाको समग्र विकासमा टेवा पु-याउनको लागि युवा लक्षित विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गरिएको छ । आगामी आर्थिक वर्षदेखि विरुवा गाउँपालिका अन्तर्गत गाउँपालिका स्तरीय अध्यक्ष कप खेलकूद प्रतियोगिता आयोजना हुनेछ । वडा नं. ८ को पुष्पमदन खेल मैदान र वडा नं. ६ को चिन्नेबास खेल मैदानहरूको लागि बजेट छुट्याइएको छ । युवा सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । महिला, दलीत, जनजाति, अल्पसंख्यक समुदाय तथा गरिव, किसान हरूको उत्थानका लागि कार्यक्रमहरू तय गरिएको छ ।

आगामी आर्थिक वर्षमा क्यूथान डाँडामा एक View Tower को निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ । वृद्धवृद्धाको लागि वडा नं ४ ओरष्टेमा मनमोहन वृद्ध आश्रमको निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ । आगामी आर्थिक वर्षमा नै विरुवा प्रहरी चौकीको लागि भौतिक निर्माण गर्न बजेट व्यवस्था गरिएको छ । विरुवा गाउँपालिका अन्तर्गतका सम्भाव्य

क्षेत्रहरूको पहिचान गरी Home Stay बनाउनको लागि जनताको सहभागितामा कार्यक्रम अघि बढाइनेछः
Home Stay निर्माणका लागि रु. १० लाख बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

गाउँपालिकाको सेवाप्रवाह तथा विकास निर्माणको गतिलाई छिटो छरितो र जनमुखी बनाउनको लागि कार्यालय व्यवस्थापन एक महत्वपूर्ण अवयव हो । आगामी आर्थिक वर्षको प्रारम्भमै जनतालाई अनुभूति हुने प्रकारले सबै वडा कार्यालयहरूलाई व्यवस्थित बनाउने कार्यको प्रारम्भ गरिनेछ । गाउँपालिकाको आफ्नै सवारी साधन नहुँदा कार्यालयको जिल्ला सदरमुकामसँगको समन्वय तथा वडास्तरीय योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमनमा व्यवधान उत्पन्न हुन जाने सम्भावनालाई दृष्टिगत गरी आगामी आर्थिक वर्षमा सवारी साधन खरिदका लागि रु. ८० लाख प्रस्ताव गरिएको छ । सो प्रस्तावित रकमबाट दुई चारपांग्रे सवारी साधन खरिदको प्रकृया अगाडि बढाइने छ । सवारी साधनको उपलब्धताले पदाधिकारीहरूको आवागमन तथा कर्मचारीहरूको लागि कार्यसम्पादनमा सहजता पैदा हुने अनुमान गरिएको छ । चालू तथा पूँजीगत तर्फका सबै खर्च शीर्षकका विस्तृत विवरणहरू यसै बजेट वक्तव्य साथै अनुसूचीमा संलग्न राखी सबै सदस्य महानुभावहरूलाई उपलब्ध गराईएको छ । विस्तृत विवरण अनुसूचीहरूबाट हेर्नुहुन समेत सादर निवेदन गर्दछु ।

आगामी आर्थिक वर्षका लागि कूल पूँजीगत रकम रु. २३ करोड ७० लाख १३ हजार ५०० मध्ये सशर्त अनुदान तर्फ कूल रु १२ करोड ७८ लाख ६४ हजार प्रस्ताव गरिएको छ । यस रकम मध्येबाट शिक्षा, स्वास्थ्य र पशुविकास मन्त्रालय अन्तर्गतका विभिन्न कार्यक्रमहरूको प्रस्ताव गरिएको छ । सो सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूचीमा संलग्न छ । यस शीर्षक अन्तर्गतको बजेट सशर्त अनुदान तर्फको भएको र सो सम्बन्धी प्रस्तावित कार्यक्रम अर्थ मन्त्रालयबाट प्राप्त हुन आएकाले सोही प्रस्तावलाई हुबहु सभामा निर्णयार्थ पेश गरिएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रमहरूको सफलता यिनीहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा भर पर्दछ । तसर्थ, प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी तथा व्यवस्थित कार्यान्वयनमा यस गाउँपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण राजनीतिक दल, नागरिक समाज, स्थानीय वृद्धिजिवी, गाउँपालिकाबासी सम्पूर्ण दाजुभाइ दिदीबहीनीहरूको उल्लेख्य सहयोग रहने छ भन्ने अपेक्षा लिएको छु ।

अन्त्यमा,

बजेट तर्जुमाको दौरान अमूल्य सहयोग प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण टोलबस्तीबासी जनताहरू, वडा समितिका अध्यक्ष लगायत सदस्य ज्यूहरू, विभिन्न समितिहरूका सदस्य ज्यूहरू, विषयक्षेत्रगत समूहका सदस्यज्यूहरू, गाउँ कार्यपालिकाका सबै सदस्य ज्यूहरू लगायत महत्वपूर्ण मार्गदर्शनका लागि श्रद्धा गाउँपालिका अध्यक्ष ज्यूलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

साथै, बजेट तर्जुमाको दौरान प्राविधिक तथा अन्य व्यवस्थापकीय सहयोग पु-याउनुहुने गाउँ कार्यपालिका तथा वडा कार्यालयका कर्मचारी एवम् सामाजिक परिचालकहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद ।

प्रस्तुतकर्ता:

देवीकुमारी थापा

उपाध्यक्ष

विरुवा गाउँपालिका, स्याङ्जा

गाउँ सभाका निर्णयहरूः

१. अध्यक्षले प्रस्तुत गर्नुभएको आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को विरूवा गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम पारित गरियो ।
२. उपाध्यक्षले प्रस्तुत गर्नुभएको आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को बजेट, योजना तथा कार्यक्रमहरू पारित गरियो ।
३. विरूवा गाउँपालिका कार्यान्वयनमा आए पछि गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय तथा कार्यपालिकाबाट भए गरेका सबै निर्णयहरूलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।
४. गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले चालू आर्थिक वर्षमा भुक्तानी गरेका साविकका गाउँ विकास समितिमा योजना तथा कार्यक्रमहरूको सबै भुक्तानीहरू एवम् गाउँ कार्यपालिकाको आर्थिक प्रतिवेदनलाई अनुमोदन गरियो ।
५. गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरूको बैठक भत्ता तथा गाउँ सभाको तयारीका लागि कार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीले खाइपाइ आएको १ महिना बराबरको रकम अतिरिक्त भत्ता उपलब्ध गराउने प्रस्तावलाई पारित गरियो ।
६. गाउँ कार्यपालिकाले चालू आर्थिक वर्षका लागि सवारी साधन भाडामा लिनेगरी गरेको निर्णयलाई अनुमोदन गरी आफ्नै सवारी साधन उपलब्ध नहुने समय सम्मका लागि आगामी आर्थिक वर्षमा समेत सवारी साधन भाडामा लिइ प्रयोग गर्ने निर्णय गरियो ।
७. गाउँ कार्यपालिकाले यस वर्ष पारित गरेका सबै नियमावली तथा कार्यविधिलाई अनुमोदन गरियो ।
८. विरूवा गाउँपालिकाको पदाधिकारीहरूको आचार संहिता २०७४ लाई पारित गरियो ।
९. चालू आर्थिक वर्षमा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट सेवा परामर्श अन्तरगत लिइएका कार्यालय सहयोगीहरूको करार सम्झौतालाई अनुमोदन गर्ने तथा चालू आ.व.को अन्त्यसँगै सेवा करार सम्झौता अन्त्य गरी त्यस्ता कर्मचारीहरूलाई ज्यालादारीमा रूपान्तरण गर्ने निर्णय गरियो ।
१०. साविकका गाउँ विकास समितिहरूले यस गाउँपालिका अन्तर्गतका आयोजनाहरूको लगत इष्टिमेट तथा मूल्यांकन गर्नका लागि भनी खटाइएका प्राविधिकहरूलाई ऊनीहरूले गरेको लगत इष्टिमेट र मूल्यांकन रकमको २ प्रतिशतले हुन आउने रकम पारिश्रमिक उपलब्ध गराउने र भौगोलिक अवस्थिति हेरेर आवश्यकता अनुसार फिल्ड भत्ता समेत उपलब्ध गराउन सकिने निर्णय गरियो ।
११. विरूवा गाउँपालिकाको आर्थिक विधेयक २०७४ तथा विनियोजन विधेयक २०७४ लाई स्वीकृत गरियो ।
१२. विरूवा गाउँपालिका निवासी श्री प्रकाश थापालाई प्रथम गाउँ सभाको अवसरमा सम्मान गर्ने निर्णय गरियो ।
१३. विरूवा गाउँपालिका अन्तर्गत विभिन्न योजनाहरूका लागि साविकमा बनेका उपभोक्ता समितिहरू भङ्ग गरी नयाँ योजनाहरूको लागि समितिहरू पुनर्गठन गर्ने निर्णय गरियो ।
१४. यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्षको वार्षिक योजनामा अंकगणितीय शुद्धता तथा सभाले गरेका निर्णयमा तात्त्विक फरक नपर्ने गरी योजनाको किताब सम्पादन गर्नको लागि कार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।

अनुसूची – १: कूल बजेट म्याट्रिक्स

आगामी आर्थिक वर्षको लागि बजेट म्याट्रिक्स			
आय तर्फ		व्यय तर्फ	
विवरण	रकम	विवरण	रकम
वित्तीय समानीकरण	१४०२५९	चालू खर्च	४१२६७.५
सशर्त अनुदान	१२७८६४	पूँजीगत - वडास्तरीय	४००००
आन्तरिक आय	१०१५८	पूँजीगत: गा.पा. स्तरीय	६९१४९.५
		सशर्त खर्च: शिक्षा, स्वास्थ्य, पशुविकास	१२७८६४
	२७८२८१		२७८२८१

अनुसूची – २: आगामी आ.व. का लागि करका दरहरू

आ.व. ०७४/७५ मा विरुवा गाउँपालिकामा लगाइने करका दरहरू

सि.नं.	व्यवसायको नाम र किसिम	आ.व. ०७४/७५ को प्रस्तावित दर रु.	कैफियत
१	व्यापारिक वस्तु		
	डिलरसिप सबै प्रकारका	1000- 2000	
	डिपार्टमेन्टल स्टोर	1500-2000	
	सवारी साधन विक्रेता		
	साइकल	1000	
	मोटर साइकल	3000	
	निर्माण सामग्री, कम्प्यूटर, विद्युत सामान, क्यामेरा, टेलिभिजन, रेडियो, कार्पेट, पेट्रोलियम पदार्थ	500-2000	
	हार्डवयर पसल सबै	2000-5000	
	दैनिक उपभोग्य सामान	500-1000	
	दैनिक उपभोग्य सामानको थोक विक्रेता	1000-2000	
	किराना पसल खुद्रा	800	
	फलफूल तथा तरकारी पसल	500-1000	
	सूति, ऊनी, नाइनल कपडा पसल	1000-1500	
	फेन्सी पसल सबै प्रकारका	1000-2000	
	सून पसल: उच्च, मध्ययम, र सानो	5000, 3000, 2000	
२	निर्माण व्यवसाय		
	गाउँपालिका क्षेत्रमा प्रधान कार्यालय भएका निर्माण व्यवसायी		
	निर्माण व्यवसायी संघ		
	क वर्ग	5200	
	ख वर्ग	4200	
	ग वर्ग	3200	
	घ वर्ग	2200	
३	उत्पादनमूलक उद्योग		
	मैनवत्ती उद्योग घरेलु	400	

	कापी उद्योग	2000	
४	कृषि तथा वनजन्य उद्योग		
	तोरी पेल्ले मील	1000	
	कुटानी पिसानी सहितको तेल पेल्ले मिल	2200	
	कुटानी पिसानी मिल	1500	
	फर्निचर उद्योग	5000	
	पशु दाना उद्योग	1800	
	पोल्ट्री फर्म उच्च	2300	
	पोल्ट्री फर्म सानो	1800	
	बंगुर पालन	1500-3000	
	भैंसी पालन व्यवसाय	1500	
	गाई पालन व्यवसाय	1500	
	वाख्रा पालन व्यवसाय	1500	
	माछापालन व्यवसाय	1500	
	स- मील	5000	
५	पर्यटन उद्योग		
	होटल मध्ययम	2000	
	होटल सानो	1000	
	अन्य स-साना चिया खाजा तथा खाना पसल	1000	
	रेष्टुरेन्ट एण्ड बार	1500	
	लज	3000	
	गजल/ दोहोरी रेष्टुरेन्ट	3500	
६	सेवा उद्योग		
	अपसेट प्रेस	2500	
	लेटर प्रेस	1300	
	चलचित्र भिडियो	1000	
	सार्वजनिक परिवहन सेवा/ गाउँपालिका भित्र प्रधान कार्यालय भएको	5000	
	सार्वजनिक परिवहन सेवा/ गाउँपालिका भित्र शाखा कार्यालय भएको	3000	
	फोटोग्राफी	1000	
	प्रयोग शाला	1200	
७	निर्माण उद्योग		
	सिमेन्ट ब्लक उद्योग	1500	

	मेटल/ ग्रील उद्योग	3000	
	इट्टा उद्योग/ चिम्ली भट्टा	3500	
	इट्टा उद्योग/ साधारण भट्टा	1000-3000	
	अन्य उद्योग	1300	
८	सञ्चार सेवा		
	निजी मोबाइल सेवा केन्द्र	1000-2000	
	निजी टेलिफोन तथा फ्याक्स सेवा	1000	
	फ्याक्स फोटोकपी तथा प्रिन्टिङ्	1000	
	मोबाइल फोन विक्री, मर्मत	1500	
	कुरियर सेवा	500	
	साइवर सेवा	1200	
	छपाई तथा प्रकाशन	1000	
	फोन इनक्वाएरी	800	
९	वित्तीय सेवा		
	आर्थिक कारोबार समेत गर्ने वित्तीय कम्पनीको मुख्य कार्यालय	10000	
	वित्तीय कम्पनीको शाखा/ उपशाखा कार्यालय	5000	
	विमा कम्पनी	5500	
	विदेशी मुद्रा सट्टी	2000	
	मनी ट्रान्सफर	3000	
	धितो पत्र कारोबार	1500	
	सहकारी संस्था ३ करोड बढी वार्षिक कारोबार हुने	4000	
	सहकारी संस्था अन्य	2500	
	निजी क्षेत्रका बाणिज्य बैंकहरू	5000	
	निजी क्षेत्र समेतको स्वामित्वमा रहेका बैंकका शाखा कार्यालयहरू	5000	
	विमा कम्पनीका शाखा वा सम्पर्क कार्यालयहरू	2500	
	सर्भेयर सेवा केन्द्र	1300	
१०	स्वास्थ्य सेवा		
	गैह्र सरकारी अस्पताल	2500	
	सामुदायिक अस्पताल	3000	
	निजीस्तरका अस्पताल तथा रिसर्च सेन्टर	3000	
	नर्सिङ होम	3000	
	ल्याव तथा क्लिनिक	2000	
	होमियोप्याथी तथा प्राकृतिक चिकित्सा क्लिनिक	1000	

औषधी पसल थोक	2500	
औषधी पसल खुद्रा	1500	
औषधी पसल आयुर्वेद	1200	
औषधी पसल पशुस्वास्थ्य	1200	
पशु पंक्षी दाना पसल	1300	
जडी बुटी पसल	550	
विशेषज्ञ सेवा तथा अन्य व्यवसायिक सेवा		
चिकित्सक	1500	
दन्त चिकित्सक रिसर्च	1500	
पशु चिकित्सक	1000	
कविराज	700	
इन्जिनियर	1500	
कानून व्यवसायी	1500	
लेखापरिक्षक		
क वर्ग	1500	
ख वर्ग	1200	
ग वर्ग	900	
घ वर्ग	700	
विमा एजेंट	500	
सर्भेयर	1000	
अनुवादक	700	
नोटरी पब्लिक सेवा	700	
अनुसन्धानकर्ता तथा परामर्श दाता/ भाषा अनुवादक समेत	1000	
कम्प्यूटर एनालिष्ट तथा प्रोग्रामर	1000	
शेयर दलाल	1000	
सामान दुवानी कर्ता कम्पनी	1600	
संस्थागत पेन्टर	5200	
शिक्षा सेवा		
निजी क्षेत्रका स्कूल, क्याम्पस, विश्वविद्यालय		
निजी क्षेत्रका क्याम्पस र प्लस टू	1500	
निजी क्षेत्रका मा.वि. स्कूल	1500	
निजी क्षेत्रका आधारभूत विद्यालय	1000	
निजी क्षेत्रका पूर्व प्राथमिक विद्यालय	1000	

	निजी क्षेत्रका होस्टेलहरू	1000	
	तालीम तथा अनुसन्धान केन्द्र	2000	
	निजी प्राविधिक शिक्षालय	2000	
	टाइपिङ, कम्प्यूटर तथा भाषा प्रशिक्षण केन्द्र संस्था	1000	
	टाइपिङ	1500	
	कम्प्यूटर टाइपिङ	1000	
	ट्यूसन तथा कोचिङ सेन्टर	2000	
	भाषा प्रशिक्षण केन्द्र	2000	
११	मर्मत संभार केन्द्र		
	हेभी इक्यूप्मेन्ट मर्मत केन्द्र	3000	
	बस, ट्रक, कार	3000	
	मोटर साइकल	2000	
	साइकल तथा अन्य	1000	
	रेडियो, टेलिभिजन, घडी, प्रेसर कुकर, टेलिफोन सेट, हिटर र विद्युतीय सामान		
	रेडियो टिभी मर्मत केन्द्र	1400	
	रेडियो तथा घडी मर्मत केन्द्र	1200	
	घडी मर्मत केन्द्र	1000	
	प्रेसर कुकर, हिटर, टेलिफोन सेट, सिलाई मेशीन मर्मत	800	
	कम्प्यूटर, विजुलीका सामान, क्यामेरा, रेडियो, टेलिभिजन, फर्निचर पसल	2400	
	फोटोकपी/ कम्प्यूटर विक्री तथा मर्मत	2500	
	अन्य इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स मर्मत	1400	
	अन्य सेवा		
	विज्ञापन एजेन्सी	1500	
	वैदेशिक रोजगार सेवा	1500	
	स्वदेशी रोजगार सेवा	1500	
	हाउजिङ कम्पनी तथा घर जग्गा खरिद विक्री/ रियलस्टेट	4000	
	व्यूटी पार्लर, केश श्रृंगार	1000	
	ड्राई क्लिनर्स	700	
	फोटो स्टुडियो	1200	
	साइन्बोर्ड पेन्टिङ सेवा	1200	
	पशु वधशाला	3000	
	<u>माशु विक्रेता</u>		

	कुखुरा	1000	
	खशी/ बोका	1000	
	रांगा/ बुंगुर	1000	
	माछा	1000	
	टेलर्स: कपडा सहितको	2000	
	सिलाई केन्द्र: २ भन्दा बढी मेशीन भएको	1000	
	सिलाई प्रशिक्षण केन्द्र	1000	
	कवाडी	2000	
१२	माथिको वर्गीकरणमा नपरेका विविध सेवा व्यवसाय तथा कारोबारहरू		
	कपडा जुत्ता पसल	1500	
	छाला जुत्ता पसल उच्च	2000	
	छाला जुत्ता पसल साधारण	1000	
	छाला जुत्ता निर्माण तथा मर्मत केन्द्र	1000	
	भाडा पसल: उच्च	2500	
	भाडा पसल: मध्यम	1500	
	भाडा पसल: साधारण	1000	
	चुरा पसल: टंकीमा राखेको	600	
	चुरा पसल	800	
	काठ तथा स्टिल फर्निचर पसल	2000	
	चस्मा पसल	1000	
	मेशीनरी पार्ट पूर्जा	2500	
	हजाम पसल	1000	
	ड्राइभिङ इन्स्ट्रक्टर	2500	
	डिजिटल कलर ल्याव	3500	
	डिजिटल कलर ल्याव मध्यम	2500	
	फ्लेक्स प्रिन्टर सेवा	1500	
	कलर ल्याव	1000	
	अडियो तथा भिडियो सेन्टर	1000	
	दुग्धडेरी/ सहकारी संघ	1300	
	दुग्धडेरी	1000	
	दुग्ध चिस्यान केन्द्र	2500	
	स्यानीटरी सामानको पसल	1500	

प्लाष्टिक मेच कुर्सी तथा अन्य सामाग्रीको पसल	1000	
ग्याँस सिलिण्डर विक्रेता	1000	
कोल्ड ड्रिङ्क्स पसल	1000	
ऊन पसल	900	
होजीयारी उद्योग उच्च	1400	
होजीयारी उद्योग मध्यम	900	
होजीयारी उद्योग साधारण	700	
कस्मेटिक पसल उच्च	2500	
कस्मेटिक पसल मध्यम	1500	
कस्मेटिक पसल साधारण	1000	
स्टेशनरी होलसेल	3000	
स्टेशनरी खुद्रा	1000	
पत्र/पत्रिका पसल	900	
चिया पसल	650	
मिठाई पसल: मिष्ठान्न भण्डार	1500	
म:म / रेष्टुराँ	1100	
भोजनालय	1500	
अन्य पसल तथा स-साना पाउरोटी दालमोट, मसला, मैनवत्ती जस्ता घरेलु उद्योग	1000	
कन्सल्टेन्सी तथा परामर्श सेवा	1400	
Manpower company शाखा कार्यालय	2500	
कृषि फलफूल तथा वन नर्सरी व्यवसाय	1000	
केवल लाइन प्रसारण	3500	
एफ.एम रेडियो प्रसारण	2500	
इन्टरनेट सेवा प्रदायक	1500	
एफ.एम रेडियो सामुदायिक	2500	
पुल हाउस/ इस्तुकर	900	
ट्रान्सपोर्ट सेवा	1100	
ठेका भाँडा	800	
माटाका भाँडा	800	
मादल	800	
डाला, नाइला पसल	800	
दाना तथा आलु/ प्याज थोक विक्री पसल	1500	

	सोलार पावल सप्लायर्स	2000	
	खेलौना तथा उपहार सामग्री पसल	1000	
	चस्मा मर्मत तथा विक्री केन्द्र	1000	
	मदिराजन्य पसल	2000	
	पेपर हेण्डीक्राफ्ट सम्बन्धी पसल	800	
	जडिबुटी पसल	800	
	पाँच वा सोभन्दा बढी व्यवसाय रहेको प्रा.लि.	5000	
	अन्य प्रकारका प्रा.लि.	3500	
	दुई देखि ४ वटा व्यवसाय भएको प्रा.लि.	3500	
	फ्याक्स तथा प्रिन्टर सेवा	1500	
	प्लास्टिक मेच कुर्ची पसल	1500	
	प्लाष्टिक अन्य पसल	1000	
	चाउमिन उद्योग	800	
	मिनरल वाटर उद्योग	2500	
	मिनरल वाटर होलसेल पसल	1500	
	आल्मुनियम उद्योग	2500	
	अन्य पसल	800	

पुनश्चः उपरोक्तानुसारको व्यवस्था आ.व. ०७४/७५ देखि लागू हुनेछ र उल्लिखित विभिन्न व्यवसायहरूको गाउँपालिकामा पहिलो पटक दर्ता गर्दा प्रमाणपत्र दस्तुर वापत रु. १०००/- थप लाग्ने छ ।

१४ पटके बजार तथा हाट बजार करः

सि.नं.	व्यवसाय	आ.व. ०७४/७५ का प्रस्तावित दरहरू	
१	फेन्सी पसल/ प्रति पसल	450	
२	ठेका भाँडा प्रति पसल	300	
३	माटोको भाँडा पसल/ प्रति पसल	100	
४	प्रोभिजनल प्रति पसल	250	
५	मादल प्रति पसल	200	
६	औजार भाँडा प्रति पसल	125	
७	सून चाँदी प्रति पसल	500	
८	चिया नास्ता प्रति पसल	150	
९	डाला नाङ्गला प्रति पसल	200	
१०	चुरापोते प्रति पसल	200	
११	जिरामसला प्रति पसल	400	

१२	जडिबुटी प्रति पसल	200	
१३	अन्य पसल हेरेर	100-300	

१५

सवारी कर:

सि.नं.	सवारी साधनको किसिम	आ.व. ०७४/७५ को प्रस्तावित दर	
	डोजर, एक्साभेटर,	3000	
	जेसीबी	2000	
१	बस, ट्रक, लहरी तथा अन्य हेभी गाडी	2000	
२	भाडाका कार, जीप, भ्यान र ट्याक्टर	1000	
३	भाडाका टेम्पो, पावर टेलर	300	
४	भाडाका मिनीबस/ मिनीट्रक	1000	
५	निजी कार तथा टेम्पो, मिनी बस, ट्रक	500	
६	स्कुटर, मोटरसाइकल तथा अन्य सवारी साधन	300	
७	ठेला गाडा तथा रिक्सा	50	
८	दर्ता तथा सञ्चालन इजाजत दस्तुर: ठेला, रिक्सा, टाँगा दर्ता गरी नम्बर दिए बापत	100	

१६

मनोरञ्जन कर:

सि.नं.	मनोरञ्जन साधन	आ.व. ०७४/७५ को प्रस्तावित दर	
१	सिनेमा हल, भिडियो हल, साँस्कृतिक प्रदर्शन स्थल, थिएटर संगीत तथा मनोरञ्जन प्रदर्शन स्थलको प्रवेश शुल्कमा	10	
२	जादु, सर्कस, चटक आदिमा प्रतिदिन	500	
३	व्यवसायिक भिडियो कर	250	

१७. मूल्याङ्कन सेवा: सम्पत्ति मूल्यांकन तथा आयश्रोत प्रमाणितमा स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ बमोजिम निम्नानुसारको सेवा शुल्क लगाईनेछ ।

सि.नं.	मूल्याङ्कन	आ.व. ०७४/७५ को प्रस्तावित दर	
१	सम्पत्ति मूल्याङ्कन प्रति हजार रुपैयाको	१	
२	आयश्रोत प्रमाणित प्रति हजार रुपैयाको	१	
रु. एक करोड सम्म:		10000	
रु. एक करोड देखि २ करोड सम्म		12500	
रु. २ करोड देखि ३ करोड सम्म		15000	
रु. ३ करोड देखि ४ करोड सम्म		17500	
रु. ४ करोड देखि ५ करोड सम्म		20000	
रु. ५ करोड देखि माथि		25000	

१८

घरबहाल कर:

घरधनीले लगाउने बहाल रकमको १० प्रतिशतले हुन आउने रकम ।

१९. विज्ञापन कर:

१. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र राखिने विभिन्न व्यापारिक विज्ञापन बोर्डहरूमा प्रति स्क्वायर फिट रु. ५० का दरले हुन आउने रकम कर लगाउने ।
२. व्यवसायिक व्यानर प्रति हप्ता: रु. ५०
३. व्यापारिक प्रचार प्रसार गाडीबाट माइकिङ प्रतिदिन रु. १००
४. व्यवसायिक प्रचार प्रसार रिक्साबाट माइकिङ रु. ५०

२०. मालपोत कर

तीन रोपनी सम्मको न्यूनतम रु. १०० र त्यसपछिको जग्गाको प्रति रोपनी निम्नानुसार थप दस्तुर लाग्नेछ ।

अब्बल दोयम र सीम जग्गा प्रति रोपनी थप रु. २५
चाहार को प्रति रोपनी थप रु ५

२१. पटके व्यवसाय कर:

गा.पा. क्षेत्रभित्र विक्री वितरणको लागि ल्याउने र घुम्ती पसल राख्ने देहायका व्यवसायहरूका लागि निम्नानुसारका दरले पटके व्यवसाय कर लगाउने

१. भैंसी, राँगा, प्रति गोटा प्रति पटक रु.	25
२. खसी, बोका, प्रति गोटा प्रति पटक रु.	10
३. हाँस कुखुरा: चल्ला बाहेक प्रति गोटा प्रति पटक रु	5
४. घुम्ती व्यवसाय: फेन्सी	100

२२. एकीकृत सम्पत्ति कर:

एकीकृत सम्पत्ति कर कानून बनाएर प्रारम्भ गरिनेछ ।

२३. नक्सापास दस्तुर:

यस गा.पा. क्षेत्रभित्र निर्माण हुने आधुनिक घरहरूको लागि निम्नानुसारको नक्सापास दस्तुर लाग्नेछ ।

१ नक्सापास निवेदन फारामको रू.	200
२ भुईँ तला र पहिलो तलामा प्रति वर्ग फिट	5
३ दोश्रो तलामा प्रति वर्ग फिट	7
४ तेश्रो र सोभन्दा माथि प्रति वर्ग फिट	8

अस्थायी र छाप्रो निर्माण गर्दा अस्थायी नक्सा पास पेश गर्नु पर्नेछ । ५०० वर्ग फिटसम्मका छाप्रोको लागि निर्माण दस्तुर रू. १००० र ५०० वर्ग फिट भन्दा बढी भएका छाप्रोको बढी हुन आउने प्रति वर्ग फिट रू. 2 का दरले लिने । कुनै कित्तामा एक भन्दा बढी छाप्रो बनाउने पर्ने भएमा सबै छाप्रोको नक्सा पेश गरी सोही बमोजिम दस्तुर लाग्नेछ ।

अनुसूची - ३ : सिफारिस दस्तुर

सि.नं.	सिफारिसको विवरण	आ.व. ०७४/७५ को प्रस्तावित दर
१	वंशजको नागरिकता सिफारिस: निवेदन दस्तुर समेत	२००
२	जन्मको आधारमा गरिने नागरिकता सिफारिस	500
३	अंगिकृत नागरिकता सिफारिस	500
४	नागरिकताको प्रतिलिपी सिफारिस	300
५	नागरिकताको संशोधन सिफारिस	300
६	नाता प्रमाणित नेपाली	300
७	नाता प्रमाणित अंग्रेजी	500
८	विद्युत जडान सिफारिस	300
९	विद्युत जडान थ्रिफेज	500
१०	नाम संशोधन, नाम छुट तथा दुई नाम एकै सिफारिस	300
११	जन्ममिति प्रमाणित नेपाली	300
१२	स्थायी वा अस्थायी वसोवास सम्बन्धी सिफारिस	250
१३	नामथर जन्ममिति संशोधन सिफारिस	300
१४	घरजग्गा नामसारी सिफारिस	500
१५	सम्बन्ध विच्छेद भएको सिफारिस	300
१६	फुकुवा सिफारिस	300
१७	पेन्सन गार्ड वा सो सम्बन्धी अन्य सिफारिस	400
१८	हकवाला संरक्षक सिफारिस	300
१९	अविवाहित प्रमाणिकरण सिफारिस	300
२०	नक्कल प्रमाणित दस्तुर: मालपोत रसीद समेत	100
२१	व्यवसाय दर्ता प्रमाणपत्रको नक्कल	200
२२	व्यवसाय दर्ता लगत कट्टाको सिफारिस	200
२३	घरनक्सा नामसारी	400
२४	घर निर्माण सम्पन्न सिफारिस: आरसिसी	1000
२५	घर निर्माण सम्पन्न सिफारिस: कच्ची	500
२६	निजी क्षेत्रमा रुख कटान सिफारिस	300
२७	मिलापत्र दस्तुर	250

२८	नाबालक परिचयपत्र सिफारिस	300
२९	व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिनसम्म	निःशुल्क
३०	व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिन पछि	100
३१	दलित,जनजाति,आदिवासी सिफारिस	300
३२	कर क्लियर सिफारिस: नेपाली	300
३३	पारिवारिक विवरण सिफारिस	300
३४	खानेपानी जडान सम्बन्धी सिफारिस	300
३५	उद्योग दर्ताको लागि सिफारिस	
	क. साना	500
	ख. मझौला	1000
	ग. ठूला	1500
३६	निजी विद्यालय सञ्चालन तथा कक्षा थप अनुमतिको सिफारिस	
	क. बाल विकास केन्द्र सञ्चालन अनुमति	1000
	ख. आधारभूत विद्यालय	1200
	ग. मा.वि.	1500
	घ. स्नातक/ स्नातकोत्तर	2000
३७	सामुदायिक विद्यालय सञ्चालन तथा कक्षा थप सम्बन्धी सिफारिस	
	क. बाल विकास केन्द्र सञ्चालन अनुमति	500
	ख. आधारभूत विद्यालय	700
	ग. मा.वि.	1000
	घ. स्नातक/ स्नातकोत्तर	1200
३८	अंग्रेजी भाषामा गरिने प्रति सिफारिस दस्तुर	500
३९	चारकिल्ला प्रमाणित	300
४०	ग्रामिण क्षेत्रमा घरबाटो सिफारिस	300
४१	शहरी क्षेत्रमा घरबाटो सिफारिस	500
४२	संस्था दर्ता सिफारिस	300
४३	घर ढलान गर्दा बाटो प्रयोग सम्बन्धी सिफारिस	300
४४	माथि उल्लेख भएका बाहेक सबै प्रकारका सिफारिस	300
४५	नक्शा प्रमाणित	1000
४६	भवन निर्माण अनुमतिपत्रको प्रतिलिपी	500

४७	व्यवसाय दर्ता सिफारिस	500
४८	मुचुल्का प्रमाणित	300
४९	गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरूको परिचयपत्र सम्बन्धी, आर्थिक अवस्था कमजोर भई निःशुल्क उपचार सम्बन्धी सिफारिस तथा प्राकृतिक प्रकोप सम्बन्धी सिफारिसहरूमा सिफारिस दस्तुर छुट दिईनेछ ।	

अनुसूची- ४: आन्तरिक श्रोत प्रक्षेपण

विरुवा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४/७५ का लागि आन्तरिक श्रोत तर्फको आम्दानी अनुमान

सि.नं.	शीर्षक	आ.व. ०७४/७५ को प्रस्तावित अनुमान रु. हजारमा
१	व्यवसाय दर्ता	१००
२	व्यवसायिक कर	२००
३	निर्माण व्यवसाय	१००
४	उत्पादनमूलक उद्योग	२०
५	कृषि तथा वनजन्य उद्योग	२५
६	पर्यटन उद्योग	५
७	सेवामूलक उद्योग	५०
८	सञ्चार सेवा	१५०
९	निर्माण उद्योग	१००
१०	वित्तीय सेवा	२५
११	दैनिक उपभोग्य सामान तथा व्यवसाय कर	३०००
१२	विशेषज्ञ परामर्श तथा व्यवसायिक सेवा	१०
१३	शिक्षा सेवा	१०
१४	मर्मत संभार केन्द्र	२५
१५	अन्य आय	१००
१६	हाट बजार	२
१७	सवारी कर	१००
१८	मनोरञ्जन कर	१
१९	सम्पत्ति मूल्याङ्कन	१०००
२०	सिफारिस दस्तुर	१५००
२१	व्यक्तिगत घटना दर्ता	१०
२२	विज्ञापन कर	१०
२३	मालपोत	१०००
२४	पटके व्यवसाय कर	१५
२५	नक्सा पास	१००
२६	बहाल कर	२००
२७	जि.स.स. श्रोत उपयोग बाँडफाँड	३००
२८	मालपोत बाँडफाँड	२०००
	कूल आन्तरिक आय प्रक्षेपण	१०१५८

अनुसूची - ५ : चालू खर्च अनुमान

आगामी आर्थिक वर्ष २०७४/७५ का लागि विरुवा गाउँपालिकाको चालू खर्च

खर्च शिर्षक नं.	शिर्षक	कार्यालय	रकम रु. हजारमा	एकीकृत	रकम रु. हजारमा
२११११	कर्मचारी तलब	गा.पा.	५०००	तलब	१५०००
	कर्मचारी तलब	वडा कार्यालय	१००००		
२१११३	महंगी भत्ता	गा.पा.	४५०	महंगी भत्ता	४५०
२१११९	अन्य भत्ता	गा.पा.	४७७०	अन्य भत्ता	४७७०
	अन्य भत्ता	वडा कार्यालय			
२११२१	पोसाक भत्ता	गा.पा.	२४७५	पोसाक भत्ता	२४७५
२२१११	पानी विजुली	गा.पा.	२००	पानी विजुली	४००
	पानी विजुली	वडा कार्यालय	२००		
२२११२	संचार महसूल	गा.पा.	५००	संचार महसूल	५००
२२१२१	घरभाडा	गा.पा.	११००	घरभाडा	११००
२२१२२	अन्य भाडा	गा.पा.	१३००	अन्य भाडा	१३००
२२२११	इन्धन	गा.पा.	६००	इन्धन	६००
२२२१२	सञ्चालन तथा मर्मत	गा.पा.	८००	सञ्चालन तथा मर्मत	८००
२२३११	कार्यालय सम्बन्धी खर्च	गा.पा.	२४००	कार्यालय सम्बन्धी खर्च	२४००
२२३१४	इन्धन अन्य प्रयोजन	गा.पा.	२५०	इन्धन अन्य प्रयोजन	२५०
	पदाधिकारी तलब भत्ता	गा.पा.	३८००	पदाधिकारी तलब भत्ता	३८००
२२४१२	अन्य सेवा सूलक	गा.पा.	१८००	अन्य सेवा सूलक	१८००
२२५१२	कार्यक्रम तथ सिप विकास र जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सञ्चालन	गा.पा.	१५००	कार्यक्रम तथ सिप विकास र जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सञ्चालन	१५००
२२६११	अनुगमन मूल्याङ्कन खर्च	गा.पा.	१८००	अनुगमन मूल्याङ्कन खर्च	१८००
२२६१२	भ्रमण खर्च	गा.पा.	७००	भ्रमण खर्च	७००
२२७११	विविध खर्च	गा.पा.	१५००	विविध खर्च	१५००
	गाउँ सभा सञ्चालन	गा.पा.	४००	गाउँ सभा सञ्चालन	४००
	उ.स. प्रशिक्षण	गा.पा.	५००	उ.स. प्रशिक्षण	५००
	प्रकाशन प्रशारण	गा.पा.	५००	प्रकाशन प्रशारण	५००

	आर्थिक सहयोग	गा.पा.	५०	आर्थिक सहयोग	५०
	तालिम.अध्ययन भ्रमण	गा.पा.	४००	तालिम.अध्ययन भ्रमण	४००
	सूचना प्रविधि सम्बन्धी तालिम	गा.पा.	५००	सूचना प्रविधि सम्बन्धी तालिम	५००
			४९२६७.५		४९२६७.५

अनुसूची - ६ : वडास्तरीय योजना तथा कार्यक्रमहरू

वडा नं. १ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू

क्र. स.	योजना/ कार्यक्रमको नाम	स्थल	रकम रु हजारमा
१	सामुहिक तरकारी फलफुल तथा पशुपालन का लागी प्राविधिक संगको सहकार्यमा सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यक्रम गर्ने		६००
२	यूवा सिप विकास तालिम हाउस वायरिङ मिस्त्री प्लम्बर लगायत यूवा हरुको रोजगार संग सहयोग पुग्ने तालिम		२००
३	महिलाहरुको क्षमता विकास उदघोषण प्रस्ताव प्रतिवेदन तथा वृद्धहरुको भेटघाट स्थल निर्माण		२००
४	विरुवा भुजेडाडा धन्सार पाखा ग्रामिण सडक		६००
५	बेलघारी मालमुल सानोमोचावारी ग्रामिण सडक		६००
६	मिलनचोक झाक्री थुम्का जिमिरकुना हटिया ग्रामिण सडक		३५०
७	मालमुल ठामडाडा मालमुल मचावारि ग्रामिण सडक		६००
८	भयरथान तिल डाडा ग्रामिण सडक		१००
९	शिव पार्वती आमा समुह भवन निर्माण		१५०
१०	मचावारी श्री देवी आमा समुह भवन निर्माण		२००
११	थामडाडा आमा समुह भवन निर्माण		२००
१२	मालमुल सानो मचावारि कार्कीडाडा सटाह कटहरे जाने घोडेढो बाटो निर्माण		१५०
१३	ललाङ खहरे रानावारी ललाङ मुखिया गाउँ ट्याङ्की निर्माण र पाईप खरिद गरी योजना संचालन		२५०
१४	किचनास वरदाह खडडाडा वजादी खा पा		२००
१५	विरुवा बजार खा पा ट्याङ्की निर्माण		१००
१६	खेलकूद मैदान निर्माण		३००
१७	पञ्चे वाजा खरिद तथा ड्रेस खरिद		१००
१८	विरुवा वडा नं १ मा बसोबास गर्ने विपन्नताका कारण वत्ति जडान गर्न नसकेका लागी विद्युत जडान गर्न		१००
कुल जम्मा			५०००

वडा नं. २ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू

क्र. स.	योजना/ कार्यक्रमको नाम	स्थल	रकम रु हजारमा
१	फुस्लुङखोला देखी दारा तुल्सीचौर गौखा सिरिडाडा ग्रामिण सडक		
२	अर्चले गाबुडाडा केरावारी आर्कीकोट विरुवा ग्रामिण सडक		२००
३	अर्चले झागडी हुदै विरुवा कृषि सडक		३००
४	२ नं वडा कार्यालय मर्मत		२००
५	गोबेखोला मनकामना आमा समुह भवन साथै मा वि सम्मको बाटो		२००
६	मोचावारी पिपरवोट बाट जामुनेडाडा मा वि सम्म जाने बाटो सिडि रेलिङ		४००
७	मदतकारी आमा समुह भवन निर्माण		२००
८	धर्मोदय आमा समुह भवन निर्माण		२००
९	वौद्द अर्घौ सदन गुम्बा निर्माण		२००
१०	अर्चले भञ्ज्याङ बाट दमै गाउँ टोल सम्म जाने बाटो सम्म सिडि निर्माण		२००
११	गणेश मन्दिर गौखा पुन निर्माण		२००
१२	तुल्सीचौर सिहारे खोला सिंचाई		२००
१३	दारा लिफ्टिङ खा पा मर्मत		२००
१४	श्रीडाडा लिफ्टिङ खा पा मर्मत		२००
१५	बेसार डाडा लिफ्टिङ खा पा मर्मत		२००
१६	जामुनेडाडा मा वि लाई IT जडान		२००
१७	आर्कीकोट खा पा मर्मत		२००
१८	स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम		२००
१९	युवा को क्षमता विकास र बौद्धिक विकास		३००
२०	पशुपालन उन्नत जातका पशु तथा नस्ल सुधार		२००
२१	फलफूल खेती तरकारी ब्याड सम्बन्धी		२००
२२	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सिलाई कटीङ बुनाई दलित सिप तथा महिला सिप विकास कार्यक्रम		२००
२३	वाल विकास तथा जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम		२००
२४	अपाङ तथा जनजाति क्षमता विकास कार्यक्रम		२००
कूल जम्मा			५०००

वडा नं. ३ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू

क्र. स.	योजना/ कार्यक्रमको नाम	स्थल	रकम रु हजारमा
१	अलैची खेती		१००
२	रातेपहरा ऊरेटो बाटो		१००
३	धोवादी आ वि तार वार		२००
४	खाङराङ खेल मैदान खाङराङ		२००
५	सिद्धमण्डली नि मा वि खाली		१००
६	राङभाङ खानेपानी		७००
७	खरनिको खेल मैदान		१००
८	वडा कार्यालय भवन		१०००
९	थुम्का माथिल्लो खाली तल्लो खाली हुदै विरुवा जोड्ने ग्रामिण सडक		१०००
१०	राङभाङ हुदै कुठार ग्रामिण सडक		३००
११	लाकुरी डाडा खुरखुरे डाडा ग्रामिण सडक		२००
१२	लाकुरी डाडा देखी पुलामीथर खा पा यो		३००
१३	राङभाङ स्वास्थ्य चौकी		१००
१४	३ नं वडा भित्र रहेका ग्रामिण सडक जाली भर्ने		३००
१५	धोवादी गोरेटो बाटो निर्माण		२५०
१६	टोकराङ पाईप खरिद		५०
कुल जम्मा			५०००

वडा नं. ४ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू

क्र. स.	योजना/ कार्यक्रमको नाम	स्थल	रकम रु हजारमा
१	सानो भोर्ले दासा ठूलो भोर्ले ग्रा स		२००
२	खुदी देउराली राईपुर ग्रा स		१००
३	भगेर थान सालडाडा घोप्ते छेक्मा ग्रा स		३००
४	सालडाडा जफदी पाट्ने दलित वस्ती ग्रा स		१००
५	बास्लुङ चिरडाडा मास्कीडाडा ग्रा स		२००
६	टारखेत पक्की कुलो सिचाई		१००
७	खुदी गलासे पतासे सिँचाई कुलो		१००
८	१०/१०को कार्यक्रम अन्तर्गत स्टील पोल		५००

९	सिरुखेत समसान घाट निर्माण		२००
१०	सामुहिक मौसमी बेमौसमी तरकारी खेती (बाहूँ घोप्टे खुदी मडकिना)		५५०
११	प्रगतिशिल स्वावलम्बन समुह वाखा पालन		२००
१२	कैडले रयाले टाप्राड खा पा यो		४००
१३	मडकिना दिव्य प्रकाश भयरथान		४००
१४	मण्डली थान टंकी निर्माण		२००
१५	चुत्रेखाल्टा भज्याड झाक्री डाडा		२००
१६	सराडसे देखी दुम्सीगैरा खा पा		१००
१७	दिव्य प्रकाश मा वि भयरथान भवन निर्माण		२५०
१८	भविष्य निर्माण मा वि थानगैरा		२५०
१९	खुदि नि मा वि भवन प्लास्टर		२००
२०	स्वास्थ्यचौकी जग्गा ब्यबस्थापन महिला स्वयं सेविका खाजा खर्च		२५०
२१	पिपल भज्याड प्रा वि फर्निचर		१००
२२	पाट्ने जनप्रिय प्रा वि		१००
कूल जम्मा			५०००

वडा नं. ५ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू

क्र. स.	योजना/ कार्यक्रमको नाम	स्थल	रकम रु हजारमा
१	तरकारी विउविजन केन्द्र	गोपाले	२००
२	नागरिक सचेतना केन्द्र	पुष्पगाउँ	२००
३	स्वावलम्बन समुह अदुवा खेती	वडा नं ५	५०
४	माथिल्लो दम्सिदि खानेपानी	दम्सिदि	२००
५	गोपाले तारेपहरा खानेपानी	गोपाले तारेपहरा	४००
६	रिप काहुले डाडाँघर खानेपानी	रिप	२००
७	तल्लो सिखरसिं खानेपानी	सिखरसिं	१००
८	ईभर ग्रीन युवाक्लब खेल मैदान	तल्लोचेप्टे	१००
९	दम्सिदि तिनधारा खेल मैदान	दम्सिदि	५०
१०	आरन निर्माण मर्मत	पुष्पगाउँ	२५०
११	ज्याग्दी करीडोर देखी तल्लोचेप्टे मोटर बाटो	चेप्टे	५००
१२	डिहि पिपलडाली दह मोटर बाटो	सिम्ले	२००
१३	गोपाले हुदै वडा कार्यालय मोटर बाटो	गोपाले	५००
१४	वडा कार्यालय दह च्याङनास विरुवा मोटर बाटो		२००

१५	शान्ति डाँडा वगरीबोट भोर्ले मोटर बाटो		२००
१६	कृष्णवाचनालय शशक्तिकरण भवन निर्माण	नागस्थान	२००
१७	गहते ठुलोचौतारी डाडाघर काहुले मोटर बाटो	सिखर सिं	२००
१८	विजुली पोल (ओकोवारा)	५ नं वडा	२००
१९	वडा नं ५ मोटर बाटो संरक्षण एवं मर्मत	५ नं सबै	७००
२०	फिस्टापोले निगाला वन वृक्षारोपण	निगाला वन	५०
२१	पहिरो नियन्त्रण देववाणी आधारभुत विद्यालय		५०
२२	वडा भवन तारवार पेटी एवं कम्प्यूटर खरिद	५ नं वडा कार्यालय	२००
२३	स्वास्थ्य स्वयं सेविका तालिम		५०
२४	अनलाईन पञ्जिकरण दर्ता तालिम	५ नं वडा कार्यालय	
कूल जम्मा			५०००

वडा नं. ६ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू

क्र. स.	योजना/ कार्यक्रमको नाम	स्थल	रकम रु हजारमा
१	म.चि.से. सामुदायिक विद्युत मर्मत		१५००
२	स्याङ्दी धरादी आमडाडा लेवा ग्रा . स.		७००
३	ढल्के खमारी खण्ड कोलडाडा ग्रा स		५००
४	राम्की थुम्की भुवान लामाखेत ग्र स		३००
५	सामुदायिक सभाहल निर्माण		२००
६	भालुखोला धनुवासे कुवादी ग्रा स		३००
७	जनचेतना आमा समुह भवन निर्माण		२००
८	राम्की थुम्की वलेउ ग्रा स		५००
९	जनचेतना आमा समुहगैरी भवन निर्माण		३००
१०	तारीथोक तीनघर मन्डाडा खा पा मर्मत		१००
११	जनकल्याण नि मा वि कम्पाउण्ड निर्माण		२००
१२	जनप्रिय मा वि वाल मैत्री कक्षा संचालन		१००
१३	मौरी पालन तालिम (साना किसान सहकारी)		१००
कूल जम्मा			५०००

वडा नं. ७ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू

क्र. स.	योजना/ कार्यक्रमको नाम	स्थल	रकम रु हजारमा
१	सपाउदे तरकारी खेती प्रवर्धन		२००
२	तल्लो वलेउ कृषि समुह तथा भालुखोला खा.पा.सिचाई		२००
३	सुरुङ कृषि समुह		२००
४	मनकामना मन्दिर पिकनिक स्पट दलित वस्ती गहते ग्रा स		३५०
५	गहुँडाडा पिकनिक स्थल		२००
६	माथिल्लो वलेउ खेलमैदान तथा कम्पाउण्डिङ		३००
७	यादी खोला देखी सिमलबोट गोरेटो बाटो		२००
८	७ नं वडा ग्रा स मर्मत सुधार		३००
९	सिमल डाडा चिप्लाङ ग्रा स		२००
१०	सपाउदे पिपलडाडा भोर्ले ग्रा स		३००
११	भुवान डाडा क्युखोला सिंगार भञ्ज्याङ ग्रा स		२००
१२	कुमेरदुङ समाज भवन		२००
१३	जिवन ज्योति मा वि		३००
१४	जनजागृति आ वि भवन		२००
१५	प्रभात आ वि भवन		२००
१६	दिपेन्द्रोदय आ वि भवन		२००
१७	भिरमुनी खा पा		२००
१८	महिला तथा बालबालिका शसक्तिकरण		२००
१९	जनजाति तथा अपाङ शसक्तिकरण		२००
२०	खेलकुद कार्यक्रम		२००
२१	कुसुमभयाङ खोप केन्द्र स्तरउन्नती तथा ७ नं स्वयं सेविका		२००
२२	विपद व्यवस्थापन		२००
२३	स्थानीय तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन		५०
कुल जम्मा			५०००

वडा नं. ८ बाट श्रोत सुनिश्चितता अन्तर्गत छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू

क्र. स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	स्थल	रकम रु. हजारमा
१	घर्ती खोला आरुखर्क बनौली ग्रा स		४००
२	सिमल गैरा तर्ले मोचावारी सिमलडाडा ग्रा स		२००
३	राईडाडा दुवारे डाडा मिहाल डाडा दुडुङ्गा ग्रा स		५०
४	ललाङ स्याल डाडा टोडके गैरीस्वारा मेथाभुरुङ ग्रा स		२००
५	कुसुण्डे खुर्सानीडाडा ग्रा स		१५०
६	सानो मोचावारी मेथाभुरुङ ग्रा स		१५०
७	पेल्ला गैरीस्वारा ग्रा स (नया)		३००
८	सिमल गैरा चिन्नेवास थुम्का ग्रा स		२००
९	चप्का ग्रा स मर्मत सुधार		५०
१०	तर्ले बाहुनगाउँ सिंचाई कुलो		१००
११	कुसुण्डे आमा समुह भवन प्लास्टर		१००
१२	दलित उत्थान आमा समुह भवन		१००
१३	पेल्ला पोखरीडाडा आमा समुह भवन		२००
१४	सुन्तला खेती प्रवर्धन		१५०
१५	अलैची खेती तथा अदुवा वेसार		५०
१६	मौरी पालन तथा पशु		५०
१७	मोचावारी सिमलडाडा पद मार्ग		२००
१८	चैतन्य प्रा वि देखी दलित वस्ती पद मार्ग तर्ले		५०
१९	भुरुङचौकी मा वि		५६०
२०	भिरकोट स्वास्थ्य चौकी		२००
२१	महिला स्वास्थ्य तथा प्रजनन		९०
२२	ललाङ कुसुण्डे खा पा मर्मत		१००
२३	साझवोटे धैराघर खानेपानी मर्मत		५०
२४	ललाङ वि. स्कीम खा पा मर्मत		१००
२५	चप्का खा पा योजना		१००
२६	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेसीकरण आदिवासी जनजाती अपाङ शशक्तिकरण		२००
२७	वालवालिका तथा स्वावलम्बन समुह		१००

२८	सचेतना केन्द्र		१००
२९	आरुखर्क भलिवल खेल मैदान		१००
३०	मोचावारी भलिवल खेल मैदान		१००
३१	मदन आश्रित स्मृति पार्क		१००
३२	ढुङ्गा पहिरो नियन्त्रण		१००
३३	लाटापिपल सेरोखोला तटबन्धन		१००
३४	कत्रिस्थान घेरावार		१००
३५	संस्थागत विकास सेवा प्रवाह		१००
कूल जम्मा			५०००

अनुसूची - ७: थप योजना तथा कार्यक्रमहरू

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ का लागि तय गरिएका थप योजना तथा कार्यक्रमहरू

सि.नं.	आयोजना/ कार्यक्रम	स्थल	रु. हजारमा
१	गा.पा. श्रव्यदृष्य कार्यक्रम उत्पादन	गाउँपालिका स्तरीय	१४९.५
२	गाउँपालिका प्रोफाइल तयार गर्ने	गाउँपालिका स्तरीय	५००
३	कृषि क्षेत्र सम्भाव्यता अध्ययन	गाउँपालिका स्तरीय	१५००
४	सवारी साधन खरिद	गाउँपालिका स्तरीय	८०००
५	समपूरक कोष	गाउँपालिका स्तरीय	८०००
६	महिला विकास तथा बालबालिका कार्यक्रम	गाउँपालिका स्तरीय	१५००
७	विरुवा बजार टाउन प्लानिङ	विरुवा- १	१०००
८	कार्यालय भवन निर्माण	गाउँपालिका स्तरीय	५०००
९	ज्याग्दी करीडोर सडक		१५००
१०	अध्यक्ष कप खेलकूद	गाउँपालिका स्तरीय	१०००
११	भन्ज्याङ बाहुँ विरुवा सडक		२०००
१२	खुदी घोप्टे विरुवा सडक		१०००
१३	वडा नं ७ बाट ८ सम्मको सडक		१०००
१४	मनकामना मन्दिर सिंङी निर्माण		१५००
१५	पुष्पमदन खेल मैदान भुरुङचौकी		८००
१६	चिन्नेबास खेल मैदान		२००
१७	विरुवा बहुमुखी क्याम्पस भौतिक निर्माण		५००
१८	नवज्योति मा.वि.प्राविधिक शिक्षा प्रवर्धन	विरुवा – १	२००
१९	गा.पा. स्तरीयखेलकूद/ मेला महोत्सव प्रवर्धन	गाउँपालिका स्तरीय	२००
२०	विरुवा प्रहरी चौकी पूर्वाधार निर्माण		१०००
२१	विरुवा विद्युत मर्मत संभार	गाउँपालिका स्तरीय	१०००
२२	विरुवा भिउ टावर क्यूथान डाँडा		१०००
२३	वडा नं ७ lifting खानेपानी साझेदारी		५००
२४	राङ्भाङ विरुवा सडक		२०००
२५	आकस्मिक/ परिस्थितिजन्य भौतिक निर्माण	गाउँपालिका स्तरीय	१०००
२६	माथिल्लो बलेऊ तल्लो बलेऊ सडक वडा नं. ७ र ६		५००
२७	Home stay प्रवर्धन विरुवा गा.पा.		१०००

२८	गा.पा. स्तरीय कृषि प्रवर्धन कार्यक्रम		६०००
२९	शिव मन्दिर ओरछे मर्मत	विरुवा- ४	५००
३०	विपद् व्यवस्थापन कोष	गाउँपालिका स्तरीय	१५००
३१	शेयर खरीद		१०००
३२	भुकम्प प्रतिरोधी घर निर्माण तालीम	गाउँपालिका स्तरीय	५००
३३	गा.पा. स्तरीय लोकसेवा तयारी कक्षा	गाउँपालिका स्तरीय	५००
३४	गा.पा. भित्र ठूला पोखरी निर्माण	गाउँपालिका स्तरीय	१६००
३५	विरुवा वजार फोहर व्यवस्थापन/ sanitary site		१०००
३६	विद्युतीय सुशासन प्रवर्धन कार्यक्रम	गाउँपालिका स्तरीय	२०००
३७	दम्सिदी तरकारी वाली प्रवर्धन	विरुवा- ५	५००
३८	मनमोहन वृद्ध विश्राम गृह ओरछे	विरुवा- ४	१४००
३९	दलित तथा महिला उत्थान कार्यक्रम	गाउँपालिका स्तरीय	५००
४०	कोपिला स्वावलम्बन विकास समाज उत्थान का.		२००
४१	सार्वजनिक ट्वाइलेट सबै वडाहरूमा	गाउँपालिका स्तरीय	१६००
४२	विरुवा पुलपारी नवज्योति मा.वि. सडक	विरुवा- १	५००
४३	खहरेखोला नदी नियन्त्रण		३००
४४	विरुवा खानेपानी योजना	विरुवा – १	५००
४५	खलडाँडा लामडाँडा सिमलडाँडा ग्रा.स.		५००
४६	युवा लक्षित शसक्तिकरण का.	गाउँपालिका स्तरीय	१०००
४७	गाउँपालिका कार्यालयदेखि विरुवा चोक सम्म सडक	विरुवा – १	५००
४८	भुवन आमडाँडा लेवा मोटरबाटो		७००
४९	दारा तुल्सीचौर सडक		५००
५०	अर्चले झाँगडी कृषि सडक		२००
५१	वताशेश्वर महादेव गजीपोखरी संरक्षण		२००
५२	५ नं. वडा कार्यालय किचनाश देखि खैरिकोट हरिनाश जोड्ने मोटरबाटो		३००
५३	आकासे पानी संकलन केन्द्र राङ्भाङ र मनकामना		१०००.
५४	पुष्पगाउँ खेल मैदान		२००.
५५	अर्चले गाबुडाँडा आर्कीकोट विरुवा सडक		४००
कुल जम्मा			69149.5

अनुसूची- ८: प्रदेश तथा केन्द्रमा सिफारिस गरी पठाउने योजनाहरू

बिरुवा गाउँपालिका १ नं. वडा

आर्थिक विकास

१. कृषि उपज संकलन केन्द्रको स्थापना बिरुवा बजारमा
२. दुध संकलन केन्द्रको स्थापना बिरुवा बजारमा

उद्योग

३. मसला उद्योगको स्थापना

पर्यटन

४. बरदाहा खडडाडा पर्यटकिय स्थल पार्क तथा पिकनिक स्थल
५. बराहचौर बगैँचामा पर्यटकिय क्षेत्रको विकास र सभाकक्ष भवन निर्माण

स्वास्थ्य

६. बिरुवा बजार तथा आसपासका क्षेत्रबाट एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउने ।

खानेपानी तथा सरसफाई

७. बान्द्रेखोला देखि तल्लो मचाबारी सम्मका लागी खा.पा.को व्यवस्था मिलाउने
८. फडकने खोला देखि वडा नं २ र १ को मचाबारी गौरेखोला खा.पा.
९. छाहारे मुल देखि थामडाडा खा.पा.
१०. बाहाचौर गच्छिमा संगम टोल खा.पा.
११. बिरुवा बजार खानेपानी योजना

संस्कृति प्रवर्द्धन

१२. वाताश्वेर महादेव मन्दिर संरक्षण

खेलकुद तथा मनोरञ्जन

१३. किचनास वर्दा हरिया खटडाडा खेल मैदान
१४. बिरुवा बजारमा रंगशाला निर्माण

लैङ्गिक तथा सामाजिक सुरक्षा

१५. बेलघारी कार्कीडाडा तलाथोक हुदै त्रियासी जोडने ग्रा.स. स्तरउन्नती
१६. लाटा पिपल मोटरेबल पुल
१७. बाहुफेदी रातमाटा मोटरेबल पुल
१८. बिरुवा गाउँपालिकाको लागी जग्गाको व्यवस्था तथा भवन निर्माण
१९. बिरुवा कृषि सेवा केन्द्रको स्तरउन्नती
२०. इलाका वन कार्यालयको भवन निर्माण तथा जग्गा खरिद
२१. पशु सेवा कार्यालयको भवन निर्माण
२२. वडा नं १ को लागी कार्यालयको जग्गा व्यवस्था तथा भवन निर्माणको व्यवस्था
२३. बिरुवा प्रहरी चौकीको स्तरउन्नती
२४. बिरुवा बजारलाई स्मार्ट सिटीको रुपमा व्यवस्था गर्ने

सिंचाई

२५. जिमिरे कुना चिसापानी खोला देखि जोगीगाडे सम्मको सिंचाई
२६. मान्द्रेखोला देखि तल्लो मचाबारी सम्मको सिंचाई
२७. गोदारी देखि राक्से सम्मको लागी सिंचाई
२८. स्याउमेकुना तटबन्धन
२९. बिरुवा बजारको संरक्षणका लागी माथिल्लो नयाँ पुल बास्तारा खोला सम्मको तटबन्धन
३०. बिरुवा एफ. एम . संचानलको व्यावस्था
३१. ज्याग्दी जल विद्युत आयोजना
३२. सामुहिक सम्मानघाट निर्माण

बिरुवा गाउँपालिका २ नं. वडा

१. मोचाबारी गोब्रेखोला मा खानेपानी तुल्सीचौर फडकडखोला को मुलबाट पानी ल्याउने
२. आर्कीकोट खा.पा. लिफ्टडको लागी फापरडाडाबाट मुलको पानी ल्याउने
३. आर्कीकोट भयरडाडा प्याराग्लाईडीङ जम्बीङ भ्यू प्वाइन्टको निर्माण
४. क्युइल घुङ डाडा पर्यटन को लागी टावर निर्माण लाइटी डाडा स्वामी डाडा हुदै पर्यटकीय केन्द्र बनाउने
५. पर्यटन प्रवर्द्धन विकासको लागी चुली पहाड भ्यू टावर बनाउने झाक्री गुफा स्थापना
६. श्यामपोखरी आधारभुत प्रा.वि.मा शिक्षक दरबन्दी १ जना माग गर्ने
७. कलादी हुदै गौँखा जोडने सडक निर्माण गर्ने
८. तुलसीचौर मा सरकारी विद्युत को पोल २० थान माग गर्ने ३ फेज लाइनको लागी
९. तुलसीचौरमा सामुदायिक भवन निर्माण गर्ने
१०. आर्कीकोट गौँखा तुलसीचौर खानेपानी स्याहारेखोला मूल संरक्षण
११. स्याहारेखोला सिंचाई कूलो मर्मत १.५ कि.मी
१२. तुलसीचौर गौँखा लाई फलफूल तरकारी तथा नगदेबाली पकेट क्षेत्र घोषणा तथा कार्यक्रम लागू गर्ने

बिरुवा गाउँपालिका ३ नं. वडा

१. धोवादी खाली खाडराङ हुँदै ओरष्टे जोड्ने मोटर मार्ग
२. एकीकृत बस्ती निर्माण योजना
३. सामुदायिक भवन निर्माण गर्ने योजना
४. राङ्भाङ भ्यू टावर
५. प्याराग्लाईडीङ अनुसन्धान
६. कृषि व्यवसायिकरण योजना

७. स्याङ्जा हुनीकोट राङ्भाङ्ग खाली विरुवा मोटर बाटो
८. राङ्भाङ्ग ओरष्टे जोङ्गे झोलुङ्गे पुल: टोकराङ्ग

बिरुवा गाउँपालिका ४ नं. वडा

१. काहुले भोर्ले खानेपानी योजना
२. काहुले चिरडाडा खानेपानी योजना
३. ठूलो भोर्ले फौदी हुदै खाङराङ्ग जोडने ग्रा.स.
४. भविष्य निर्माण मा.वि. चार कोठे भवन निर्माण
५. दिव्य प्रकाश मा.वि. भयरथान दुई कोठे भवन निर्माण
६. घण्टे लेक डाँडापर्यटक स्थल योजना
७. भञ्ज्याङ्ग बाह्र विरुवा ग्रामिण सडक
८. टार सिँचाई कूलो निर्माण योजना
९. रानाथर ऐसेलुस्वारा पाट्ने ग्रामिण सडक
१०. स्वर्गीय बेलबहादुर थापाको स्मृतिमा शालिक निर्माण योजना र अम्बोटमा प्रतिकालय निर्माण गर्ने
११. १०/९० को कार्यक्रम अनुसार विद्युत स्टील पोल खरिद
१२. स्याङ्जा घुम्तीदेखि काहुले चित्रेभञ्ज्याङ्ग कृषि सडक
१३. वडा नं. ४ वडा कार्यालय निर्माण
१४. जनप्रीय प्राथमिक विद्यालय पिपल भञ्ज्याङ्ग मा शिक्षक दरबन्दी माग गर्ने

बिरुवा गाउँपालिका ५ नं. वडा

१. दहपोखरीलाई व्यवस्थित गर्ने
२. लौसी न्यावारी खानेपानी योजना
३. माथिल्लो चेष्टे खानेपानी योजना
४. किचनाश स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण
५. देववाणी र किचनास आधारभूत विद्यालयको स्तरोन्नति
६. वताशेश्वर महादेव गजेपोखरी पर्यटकीयस्थल निर्माण
७. ठूलो चौतारी जेष्ठ नागरिक सम्मान पार्क निर्माण योजना

बिरुवा गाउँपालिका ६ नं. वडा

१. ज्याग्दी खोला करीडोर
२. सामुदायिक अस्पताल संचालन

३. वडा कार्यालय तला थप
४. खहरेखोला नियन्त्रण तथा तटबन्धन
५. प्रहरी चौकी स्थापना
६. सामुदायिक विद्युत मर्मत
७. तारी थोक खेल मैदान निर्माण
८. गैरिघाट पक्की पुल निर्माण
९. अचारडिहीघाट मोटर पुल निर्माण
१०. दुध संकलन केन्द्र संचालन
११. दोलैचे खोला पक्की पुल
१२. कुवारी खोला पक्की पुल
१३. लाटा पिपल भुवान तारीपोक गैरी ओडाङ टार सिंचाई तथा जल विद्युत सम्भाव्यता अध्ययन
१४. खानि खोला पक्की पुल निर्माण
१५. महखोला खानीगाउँ डिही धन्सार कुलो मर्मत
१६. स्याङ्दी खोला नियन्त्रण
१७. लेवा आमा समुह भवन निर्माण
१८. धरादी आमा समुह भवन निर्माण
१९. ढल्के काँदेआमा समुह भवन निर्माण
२०. उन्नत मकै खेती पकेट क्षेत्र कार्यक्रम
२१. आधुनिक तरकारी खेती सम्बन्धी तालिम
२२. खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रमकव लागी समपुरक कोष
२३. लामाखेत झोलुङगे पुल समपुरक कोष
२४. दाह संस्कार घाट व्यवस्थापन
२५. जन प्रिय मा.वि. खेल मैदान निर्माण
२६. सार्वजनिक जग्गा पहिचान तथा रेखाङ्कनको लागी रकम माग गर्ने
२७. चिन्नेबास हरीनाश केबुलकार सम्भाव्यता अध्ययन
२८. खहरे खोला नियन्त्रण योजना
२९. शान्ति बहुउद्देशीय सहकारी भवन निर्माण
३०. भुवान सुरुङगे बझाङ टार महखोला सिंचाई
३१. ढल्के खा.पा.यो.
३२. खहरे खोल्सा कल्भर्ट निर्माण
३३. काठेघाट आमडाडा सिंचाई योजना

बिरुवा गाउँपालिका ७ नं. वडा

आर्थिक विकास

१. गोफादी मनकामना मन्दिर गोरेटो बाटो निर्माण
२. वालिङ न.पा.बिरुवा गाउँपालिका ७ नं. वडा माथिल्लो बलेउ प्रवेश द्वार निर्माण
३. सिद्धथान पिकनिक स्थान कुमेखुङ

पूर्वाधार विकास

४. खाल्डाडा लाम्डाडा सिमलडाडा ग्रा.स.
५. याली यादी भञ्ज्याङ ग्रा.स.
६. विद्युत सामुदायिक विद्युत मनकामना (आवश्यक रकम १५०००००)
७. सपाउँदे बहुउद्देशिय भवन नर्माण
८. सुरुङ तल्लोथर सामुदायिक भवन निर्माण
९. त्रियासी एलादी मनकामना बिरुवा दुलेगौडा ग्रा.स.ग्रावे तथा विस्तार
१०. त्रियासी एलादी तलाथोक केथाभुरुम बेलघारी ग्रा.स.

सामाजिक विकास

११. ७ नं. वडा कार्यालय पुन निर्माण को माग
१२. ७ नं. वडा कुसुमभञ्ज्यामा स्वास्थ्य चौकी स्थापना को काग
१३. राइडाडा गोफादी भलिबल खेल मैदान निर्माणको माग
१४. कुसुमभयाङ गैरीस्वारा टोडके मूलाबारी हुदै ललाङ बिरुवा कृषि सडक सुधार

संस्थागत विकास

१५. प्रहरी चौकी स्थापना(७ नं.वडा कार्यालय)

बिरुवा गाउँपालिका ८ नं. वडा

१. मदन आश्रित पार्क भासी पोखरी गैरीस्वारा तोडके
२. मिनाहाम गुफा पर्यटकीय पदमार्ग दुदुङगा ललाङ
३. शिव गुठी पूर्वाधार विकास गुठी
४. गच्छिमा सिचाई कुलो योजना भोर्तिक खोला
५. लामा खेत सिंचाई योजना
६. पानधारा ललाङ सिंचाई योजना (कुलो निर्माण)
७. कुसुमभञ्ज्याङ पोखरी डाडा तर्ले बिरुवा ग्रा.स.
८. कुसुमभञ्ज्याङ गैरीस्वारा तोडके ललाङ बिरुवा ग्रा.स.
९. यादी भञ्ज्याङ मेथा भुरुम बिरुवा ग्रा.स.
१०. विद्युत लाइन मा स्टिलपोल को लागी रु १०००००० माग
११. ओतरके खोला झोलुङगे पुल
१२. हिम श्रृङखला आमा समुह भवनको लागी आर्थिक सहयोग
१३. सम्मानघात लातापिपल (ज्यागदी खोला) किनार
१४. भकारो सुधार (१५० गोठ) योजना माग
१५. पुष्प मदन फाउण्डेसन फुटबल मैदान मेथाभुरुम
१६. स्किम खा.पा. गैरीस्वारा तोडकेमुलाबारी स्याल डाडा पोखरी डाडा पेलका दुबारे डाडा दुदुङगा
१७. ओतके खोला भोतारलेबल पुल नर्माणको माग
१८. वडा नं ८ को वडा कार्यालय भवन निर्माणको माग
१९. कम्प्युटर प्रिन्टर टेलिफोन तथा इन्टरनेट जडानको माग

[illegible]

[illegible]